Negende Jaargang, Nummer 11 — Verschijnt maandelijks — 12 November 1937

LABORISTA ESPERANTISTO
ARBEIDER ESPERANTIST

ORGAAN VAN DE FEDERATIE VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Redactie: Postbus W 6, Amsterdam-W. || Secretariaat van de Fed. van Arbeiders-Esperantisten: Postbus W 6, Amsterdam-W.
Administratie: Postbus O. 50, Amsterdam-O. || Postgiro Amsterdam 144698. || In België: Esschenstraat 16, Antwerpen

Abonnementsprijs f 0.75 per jaar. — Voor leden gratis. — Oplaag 7500 exemplaren.

„LA PROGRESANTO” KOSTELOOS ★ VOOR AL ONZE LEDEN! ★

In overleg met de Federatie-raad heeft het Federatiebestuur besloten, ons studieblad „La Progresanto” met ingang van Januari a.s. tezamen met L.E. uit te geven en kosteloos aan alle leden te verstrekken.

Dit zo belangrijke besluit is niet zonder rijp beraad genomen. Zoals men weet, levert „La Progresanto” ons geen financiële winst op. Integendeel, er moest ieder jaar geld bij, want de abonnementsprijs was te laag en het aantal abonné's te gering. Nu is dit tekort voor een groot deel slechts een administratief, een schijnbaar tekort. In de eerste plaats doordat L.P. in die mate de zin voor studie aanwakkerde, dat, meer dan anders het geval zou zijn, bij onze Libro-Servo de nodige studiewerken werden besteld, en bijgevolg een deel van het tekort in de kas terugvloeide. In de tweede plaats, omdat onze organisatie naast haar propagandistische taak, ook die der taalkundige scholing heeft te vervullen, waarvoor, evenals voor de propaganda, steun uit de kas alleszins verantwoord is.

Toch is er enig verschil.

Het bedrag, dat voor de propaganda wordt uitgetrokken, komt de gehele Federatie ten goede, doch van hetgeen op L.P. wordt toegelegd, profiteren slechts de abonné's van dat blad. Dit was eigenlijk niet, zoals het wezen moest en wij hebben er dan ook nimmer vrede mee gehad. In de eerste jaren zagen wij echter geen mogelijkheid, hierin verandering te brengen. „La Progresanto” droeg veel bij tot de taalkundige ontwikkeling van zijn abonné's en verwierf zich een goede naam, ook buiten onze kringen en verrichtte op studiegebied baanbrekend werk. De crisistijd liet echter niet toe, de abonnementsprijs te verhogen, terwijl verlaging het aantal abonné's niet zoveel groter zou hebben gemaakt, dat het blad zich zou hebben kunnen bedruipen. Thans stond ons bestuur voor om-

LA PROGRESANTO
October 1935
REDACTIE: F. FAULHABER, G. P. DE BRUIN, TH. BUIS, G. J. DEGENKAMP, P. KRUIT, W. F. KRUIT EN H. VELTHOVE
EEN WOORD VOORAF
OEFENINGEN A

standigheden, die een nadere overweging van dit vraagstuk nodig maakten.

Zoals wij op het congres te Gent reeds mededeelden, hebben wij voor dit jaar onzen drukker tijdig het benodigde papier voor onze organen en leerboeken laten inslaan met het oog op de toen ingetreden en steeds voortdurende stijging der papierprijzen. Van deze maatregel heeft onze organisatie belangrijk geprofiteerd. Dit papier nu, zal spoedig opgebruikt zijn en voor het volgend jaar is de prijs beduidend hoger. Voortgaan op de tegenwoordige voet, hoe graag wij dit ook zouden willen, is daardoor onmogelijk, als wij wensen te behouden, wat wij reeds tot stand gebracht hebben. Want hieraan moeten wij in zulke omstandigheden het eerst denken: *behouden, hetgeen wij bereikt hebben.* Niet verminderen: dat zou achteruitgang zijn. Liefst ook niet stilstaan: dat zou eveneens achteruitgang betekenen. Neen, als het even kan, moeten wij vóóruit, ondanks crisis, ondanks dure tijden, gedreven door idealisme, dat boven deze stoffelijke aangelegenheden uitgaat!

De cijferaars in ons bestuur togen daarom aan het werk, om te trachten niet alleen de huidige toestand te handhaven, maar bovendien vóóruit te gaan op de weg, die de Federatie reeds zoveel jaren met succes heeft bewandeld.

Zij gingen aan het rekenen, traden in overleg met den drukker, polsden de Libro-Servo, maakten toen een balans van de oude en een begroting voor een nieuwe toestand en legden hun voorstellen aan de bestuursvergadering voor.

Die voorstellen kwamen hierop neer: ander papier, lichter van gewicht, zou behalve de lagere kosten, nog deze besparing geven, dat uitbreiding met 8 pagina's geen verhoging van frankeerkosten met zich mee zou brengen. Worden de Taalrubrieken in L.P. opgenomen, dan kunnen 2 pagina's van L.E. vervallen. Aldus zou L.E. met 6 pagina's worden uitgebreid en 18 pagina's tellen, waarvan 10 voor de organisatie en 8 voor L.P.

Deze regeling, gesteund met de som, die bij voortzetting van L.P. op de oude wijze, nodig zou zijn om het tekort te dekken, maakte nog slechts een betrekkelijk klein bedrag nodig, om al onze leden gratis „La Progresanto” te leveren. Dit bedrag zal worden verschaft door onze Libro-Servo, die van ons studieblad reeds zoveel profijt heeft getrokken.

Toen wij dit alles nagingen, bleken de voordelen voor onze leden en onze organisatie zo groot te zijn, dat zij ruimschoots opwogen tegen het enige nadeel van een andere, ofschoon goede soort papier.

Vervolgens werd de zaak voorgelegd aan de leden van Federatie-raad, die

bijna allen het voorstel van het hoofdbestuur toejuichten. Een enkele maakte bezwaar, omdat hij van mening is, dat een kosteloze uitgave niet genoeg op prijs gesteld zou worden en de studiezin niet overal even groot is. Onze ondervinding met „Ons Taalblad" van vroeger en de „Taalrubrieken" van tegenwoordig pleit tegen deze bezwaren. Deze bijlagen werden en worden ten zeerste gewaardeerd en ook L.P. wordt door meer esperantisten bestudeerd, dan het aantal abonné's bedraagt!

Het blad om de 14 dagen te doen verschijnen, zoals een andere konsilanto adviseerde, is vanwege het omvangrijke werk en niet het minst door de hogere frankeerkosten — waar niemand iets aan heeft — onuitvoerbaar.

Enige anderen adviseerden L.P. in 16 pagina's klein formaat te doen verschijnen en wel zó, dat het uit L.E. genomen kan worden en later als boek kan worden ingebonden. Deze indeling, die men ons vroeger al eens aan de hand had gedaan, kost ongeveer één bladzijde groot formaat, doch bleek financieel een niet onbelangrijk voordeel te zijn, zodat wij ons daarmee wel konden verenigen.

Wij besloten dus tot deze nieuwe regeling, waarbij onze leden behalve ons orgaan L.E. en het S.A.T.-orgaan „Sennaciulo", maandelijks ook een studieblad ontvangen van 16 pagina's, dat aan 't eind van het jaar een boek van 192 bladzijden zal zijn geworden!

Dit is hetgeen het Federatiebestuur meende, voor de leden te moeten doen. Maar.... nu verlangt het van de afdelingen en leden, dat zij zich met alle krachten zullen wijden aan het werven van abonné's. In verband met de uitbreiding is de abonnementsprijs van L.E. bepaald op f 1.25 per jaar, een koopje voor een blad van zulk een omvang en dat thans elk wat wils zal brengen. Laat elke afdeling een grote actie op touw zetten voor het werven van nieuwe abonné's, of — nog beter — van nieuwe leden. Alle oud-leden moeten worden opgezocht en minstens abonné gemaakt. Voor dit doel zal het hoofdbestuur aan elke afdeling een aantal exemplaren van het eerste nummer van de nieuwe jaargang toezenden. Heeft men meer exemplaren nodig, men berichtte dit aan de administratie.

Om deze actie aantrekkelijk te maken, stellen wij aan elk lid, dat 5 abonné's aanbrengt onder gelijktijdige overmaking van het abonnementsgeld, een linnen band beschikbaar voor „La Progresanto".

In Januari dus allen aan de slag voor het winnen van abonné's!

Esperantista Lingva Komitato Akademio.

Oficialaj sciigoj de la Akademio.
No. 13 — Oktobro 1937.

1. Elekto de membroj de la Lingva Komitato.
La membroj de la L.K. elirantaj en 1937 pro finiĝo de sia naŭjara periodo de aneco, estas reelektitaj. Ili estas Sroj Baghy, Belmont, Bofil, Drezen, Ghezzo kaj Uitterdijk.

2. Elekto de membroj de la Akademio.
Elektitaj estas Sroj Baghy, Belmont, Cseh, Graŭ Casas, Minor, Schmid kaj Waringhien.

3. Elekto de la estraro de la L.K.
Estas elektitaj:
Prezidanto: Sro J. R. G. Isbrücker.
Vicprezidantoj: Sroj Baghy kaj Graŭ Casas.
Direktoro de la Sekcio „Komuna Vortaro": Sro W. Bailey.
Provizora Direktoro de la Sekcio „Gramatiko": Sro Cseh (ĝis Dro Lippmann povos reokupi sian postenon).
Direktoro de la Sekcio „Teknikaj Vortaroj": Sro Helleboid.
Direktoro de la Sekcio „Kontrolo": Sro Rollet de l' Isle.

4. Estontaj elektoj.
Pro decido de la L.K., ke devas esti intertempo de 6 monatoj inter la prezentado de kandidatoj kaj la baloto, nun estas prezentataj la sekvantaj membroj, kies naŭjara periodo finiĝos en 1938: Fino Shafer kaj Sroj Bailey, Demidjuk, Esselin, Hohlov, Künl, Nekrasov, Privat, Rublov, Spiridovic, Stojan kaj Wiesenfeld.

Ankaŭ pro decido de la L.K., ke la nombro de ĝiaj membroj ne superu 100 kaj ĉar nun estas 107, neniu nova kandidato estas prezentata.

5. Kunsido de la Lingva Komitato kaj la Akademio okaze de la kongreso en Varsovio.
La 12an de aŭgusto 1937 okazis en Varsovio kunveno de la L.K. kaj de ĝia Akademio. Ĉeestis 4 Akademianoj kaj 8 membroj de la L.K.

(Daŭrigota.)

Alvoko,

Mi tre ŝatas konatiĝi kun gekamaradoj en nia lando, Esperantistoj, kiuj, agnoskante unuflanke la aŭtoritaton de Jezuo Kristo kiel Savinto de la tuta mondo, aliflanke estas konvinkitaj, ke la Socialismo plej bone konformiĝas en nia tempo al la postuloj de socia justeco laŭ la Evangelio. La celo estas poste serĉi kontakton kun samspiritanoj en aliaj landoj kaj servi al la internacia celado al interpacigo de Kristanismo kun Socialismo. Kamaradece salutas,

J. L. Bruijn,
Daguerrestraat 158, 's Gravenhage.

S. A.T.-Kolono.

Reeds zijn de esperanto-cursussen weer begonnen. In ons land zullen zeker weer duizenden cursisten elke week de reis naar het cursuslokaal maken, elke week zich inspannen om de woorden te leren en de vertaaloefeningen netjes in een schrift te schrijven. Voor velen een aangename taak tijdens de lange winteravonden, voor anderen — en niet voor minder velen — een grote inspanning, die nog heel wat tijd eist. Wij weten het immers, velen van ons zijn het studeren niet gewend en daarom is het eenvoudigste nog dikwijls zeer moeilijk. Zij, die wilskracht bezitten zullen echter niet afgeschrikt worden; zij, die doorzetten willen, zullen zich heel wat inspanning en moeite getroosten. Maar de ouderen onder ons weten, dat bij vele, vele cursisten de wilskracht zeer gering is. Het is een feit, dat het aantal cursisten reeds in November belangrijk lager is dan bij de aanvang. De grammaticale moeilijkheden moeten dan eigenlijk nog komen. Wat is dus de oorzaak, dat betrekkelijk velen reeds vroeg de studie eindigen? Zijn het de moeilijkheden of is het gebrek aan wilskracht? Waar van moeilijkheden eigenlijk nog geen sprake is, moet gebrek aan wilskracht de oorzaak zijn.

Maar ook heeft dit een oorzaak. Iemand, die voor iets geen wilskracht aan de dag legt, behoeft nog niet in alles zonder wilskracht te zijn. Het hangt er grotendeels van af, of wij een zaak, een doel, een ideaal, een streven begrijpen, doorvoelen. Als dit zo is, komt de werkelijke belangstelling en met die belangstelling groeit de wilskracht, om ons in te spannen ten bate van het doel, van het ideaal. Waar het dus een zaak geldt, waar geen materiële voordelen aan vast zitten, zal de wilskracht dus slechts voort kunnen spruiten uit de belangstelling voor het ideaal, voor de beweging, die zich tot taak gesteld heeft het ideaal te verbreiden en te verwezenlijken.

Het is dus zeer noodzakelijk, dat op de cursussen over de esperanto-beweging wordt gesproken. Reeds als cursist moet men onze beweging kennen, als cursist moet men de morele waarde van Esperanto doorvoelen. De cursusleider heeft hier een belangrijke taak, want hij zal de belangstelling bij de cursisten steeds moeten versterken, daar die belangstelling noodzakelijk is, om de cursisten tot het einde toe te houden en hen tot overtuigde esperantisten te maken.

Het tonen van feiten zal steeds het beste middel zijn, om de cursisten belangstellend te maken. Buitenlandse brieven in het Esperanto moeten van tijd tot tijd aan de cursisten getoond worden. Het kan geen kwaad om bijv. een minuut of 20 van de les af te nemen, ten einde iets te vertellen over onze wereldcongressen en over S.A.T., die deze congressen organiseert, de arbeiders-esperantisten uit alle landen verenigt, zoals de niet-esperantistische arbeiders slechts landelijk verenigd zijn en kunnen zijn, omdat de taalverscheidenheid het lezen van een internationale krant, het voeren van correspondentie tussen de leden onmogelijk maakt. Toont hun de practische waarde van onze taal, toont hun onze S.A.T.-organen, waarin de arbeiders-esperantisten van de ganse wereld zich tot hun makkers kunnen richten. Denkt niet, dat de cursisten deze propaganda niet behoeven. Zij voelen voor onze zaak nog maar heel weinig en zijn zeker niet tot de studie gekomen uit volle overtuiging en als bezielde strijders voor ons grote ideaal: één volk, één taal. Vertelt hun ook van het S.A.T.-congres, dat het volgend jaar in Brussel gehouden zal worden. Wekt hun belangstelling voor dit congres, spoort hen aan plannen te maken om er heen te gaan.

Nederlanda Oficejo „Esperanto en la Lernejojn."*)

La 2an de oktobro 1937a fondis suprenomitan oficejon:

la Federacio de Laboristaj Esperantistoj en la regiono de la nederlanda lingvo (F.L.E.),

la nederlanda katolika Esperantoligo „Nederlanda Katoliko" (N.K.),

la nederlanda kristana Esperantoligo „Nederlandse Christelijke Esperanto-Vereniging" (N.C.E.V.) kaj

la neŭtrala nederlanda Esperantoasocio „La Estonto Estas Nia" (L.E.E.N.).

Pro malfeliĉa hazardo la nederlanda sekcio de la Tutmonda Asocio de Geinstruistoj Esperantistaj (T.A.G.E.) ne estis reprezentata la 2an de oktobro, sed preskaŭ certe ni povos sciigi en nia dua komuniko, ke ankaŭ ĝi kunlaborados.
Akceptis la prezidantecon por la unua jaro (ĝis 1939a) s-ro P. W. Baas (L.E.E.N.) kaj la vic-prezidantecon s-ro H. Damen (N.K.) dum la organizaj reprezentantoj elektis direktoro s-ron *P. J. Seeuwen, Valeriusstraat 109², Amsterdam-Z.* Jen do la adreso de nia oficejo, kiu celas akceli la enkondukon de Esperanto en la lernejojn.
Ni esperas serioze kaj sisteme labori, por ke ni alproksimiĝu al la granda celo de ĉiu esperantisto. Ni informos vin de tempo al tempo pri nia laboro, niaj sukcesoj kaj malsukcesoj. Bone konsciu ĉiu, ke ni atingos *nenion,* se ni ne renkontos ĉies subtenon kaj helpon.

Ni do petas:

ke el la tuta mondo *oni sendu al ni la materialon,* el kiu ni forĝu la necesajn armilojn por nia batalo (Esperanto-gazetojn, broŝurojn, priesperantajn artikolojn tradukitajn, ĝeneralajn, laŭ propaganda vidpunkto gravajn komunikojn, jarlibrojn; oni signu la koncernajn partojn),

ke en aliaj landoj *oni sekvu la nederlandan ekzemplon,* ĉar nur per celkonscia kunlaboro kaj reciproka subteno ni iam atingos la celon.

P. W. Baas.

¹) Aliaj gazetoj bonvolu represigi nian artikolon.

Onze cursisten moeten weten, waarom zij Esperanto leren. Slechts dan zal het verloop in de cursussen tot een minimum teruggebracht kunnen worden. Waarlijk, men zoekt het te veel in de onderwijsmethode. Brengt de brochure „Arbeiders-Esperantisme" van Lanti onder uw cursisten. Er is een Nederlandse uitgave van. Een bewuste cursist telt voor twee. Zo iemand wordt geen beuzelaar, geen dilettant, maar een waardig esperantist, die de taal zal gebruiken, zoals zij gebruikt moet worden: „Internationaal, mondeling en schriftelijk".

VAN DE LIBRO-SERVO

Postbus O. 50 Amsterdam (o.)
Postgiro 111278

Esperanto postpapier.
Behalve voor afdelings-correspondentie, kunnen wij thans ook voor persoonlijk gebruik postpapier en enveloppen leveren met Esperanto-vignet in twee kleuren.
Prijs per mapje van 10 vel papier en 10 enveloppen bij afzonderlijke bestelling f 0.25; tesamen met andere bestellingen f 0.20.

Universala Biblioteko.
Van onze serie leesboekjes van f 0.65 zijn de deeltjes 1 en 2 uitverkocht! Een serie van de deeltjes 3 tot en met 6 kost f 0.45.
Zie voor de titels L.E. van Sept. j.l.

Het nieuwe Babel.

Onder bovenstaande titel schrijft „The British Esperantist", orgaan van de Britse burgerlijke esperanto-organisatie, het volgende:

Het gouden jubileum van Esperanto, dit jaar gevierd, heeft een stroom van artikelen in de pers van ons land ten gevolge gehad. In een artikel *Neem dit Babel weg, maar neem geen ander* in de „Daily Herald", geeft de schrijver, S. F., zijn voorkeur te kennen aan het project *Basic English,* na een kort overzicht te hebben gegeven van de afkomst en groei van Esperanto, en enige van de meer of minder geslaagde pogingen tot het scheppen van een internationale taal.
Een boek van den heer C. K. Ogden, den ontwerper van *Basic English,* recenserend, schrijft S. F.:

„Elders spreekt de heer O. zijn verontwaardiging uit over „handel in taalbelangen" en citeert met vreugde de uitspraak van een collega, dat „ofschoon hij verklaarde een taal voor heel de mensheid te willen scheppen, Dr. Zamenof er slechts in geslaagd is een geheime code samen te stellen voor een kleine groep aanhangers van zijn eredienst".
Nu, dit is absoluut onjuist. Misschien is Esperanto een heel wat minder deugdelijke universele taal dan B. E., doch het heeft toch reeds een behoorlijk succes bereikt, sinds haar ontwerper zijn nobel ideaal aan de mensheid heeft geschonken.
Verder is noch het ene, noch het andere systeem tot wereldtaal geworden. In vergelijking met de engels sprekende aardbewoners vormen de bewonderaars van den heer O. niet meer dan een „klein groepje volgelingen".
De enige manier om een wereldtaal te bevorderen is haar te gebruiken, niet te misbruiken. Anders sluiten wij onze oren voor het gebabbel van de „weg-met-Babel-roependen" en leren de taal der doofstommen.

De red. van B.E. verwijst haar lezers naar pag. 142-143, waar zij enige der laatste vorderingen van Esperanto heeft afgedrukt.

Esperanto en de B.B.C.

Onder de sensationele titel „Radiodictators verbieden Esperanto" geeft „The British Esperantist" een beschouwing over een niet onvermakelijke historie betreffende een radiorede van den esperantist Canon W. H. Harris, gehouden voor de microfoon van het station in Wales.
De titel der toespraak luidde: „Een zwerftocht van een bewoner van Wales", waarin de spreker de euveldaad beging, zich waarderend over Esperanto uit te laten, en naar voren deed komen, welk gemak hij als esperantist van Esperanto had.
Echter, ofschoon de autoriteiten van het Wales' station de rede hadden goedgekeurd, schrapte de generale staf van de B.B.C. (de Britse Radio-omroep) enige zinnen.
In antwoord op haar verzoek om inlichtingen hieromtrent, ontving de B.E.A. (de burgerlijke esp-.org. in Engeland) het volgende schrijven:
„Wij zijn verheugd in de gelegenheid te zijn, enig misverstand inzake de uitzending van de toespraak van den heer Harris in ons Wales'-programma uit de weg te ruimen. Het is u misschien bekend, dat de B.B.C. reeds gedurende vele jaren geen aansporingen tot Esp.-uitzendingen in overweging wil nemen en op generlei wijze vermelding van de verdiensten van Esperanto in haar uitzendingen wil toelaten. Jammer genoeg hebben de autoriteiten van ons Wales'-station deze weloverwogen politiek uit het oog verloren, toen zij in eerste overleg met den heer Harris zijn inleiding bespraken. Daarna werd hem onze beslissing verklaard, en hem verzocht over zijn reis naar Polen te spreken in de vorm van een gewoon reisverhaal.
Natuurlijk werd verwacht, dat hij zou vermelden, Polen te hebben bezocht om een Esp-congres bij te wonen, maar hij mocht de verdiensten van Esperanto niet in het licht stellen. Wij betuigen er onze tevredenheid over, dat de heer Harris in deze geest heeft gesproken".
De red. vervolgt dan: De redevoering is eigenlijk volgens de originele tekst uitgesproken, zonder enige feitelijke beschrijving van Polen, doch de meer uitgebreide aanwijzingen over Esperanto werden vervangen door enigszins kinderlijke omschrijvingen als b.v.: „een taal, die noch Engels, noch Italiaans was" en „een ideaal taalcongres".
Als wij hiermede onze regelmatige uitzendingen eens vergelijken....

Van de red ctie:

Wegens plaatsgebrek moeten enige artikelen tot een volgend nummer overstaan.

La Konsilantaro.

En nia pasinta konsilantara kunveno estis, konforme al nia kongres-decido, antaŭ la anoj metita la konsidero, ĉu la elspezojn por la fed.-konsilantaro valoras la efiko de tiu ĉi instanco.

Montriĝis, ke (escepte de nur unu kontraŭanto) ĉiuj preskaŭ senreserve opiniis favore pri ĝi. Rilate la taskon kaj precizan laboron de la konsilantaro oni tamen ne havis konkretan ideon.

Same laŭ la kongresa decido, ni, en „Laborista Esperantisto" enkondukos pridiskutan serion da artikoloj, en kiuj la diversaj opinioj sin povos esprimi.

Per jena enkonduka artikolo, la fed.-estraro malfermas ĉi tiun serion.

Ĉiu kreskanta organizo alportas siajn problemojn, kiuj laŭ organiza vidpunkto estas tre gravaj. La vestoj de la organizo devas esti bonmezuraj. Kiam ili mezure ne konformiĝas, ili malhelpas la kreskon aŭ ili mem ŝiriĝas kaj sekve ne plu ŝirmas la korpon.

Estante malgranda, la federacio povis esti gvidata pli simple; la rekta kontakto inter la sekcioj kaj la ĉefestraro estis intima; ankoraŭ eblis, ke la fed.estraro plenumas la organizajn postulojn. Ni ankoraŭ memoras la tempon; kiam la ĉefestraranoj mem prizorgis por la sekcioj la propagandon. Ili propagandis surstrate per disdonado de flugfolietoj, kolportado de L.E., broŝuroj k.t.p., ili mem aranĝis ekspoziciojn, paroladis en la propagand-kunvenoj de la sekcioj, gvidis kursojn en kaj ekster la urbo, verkis ĉiuspecajn prop.-artikolojn por diversaj lokaj gazetoj kaj ĵurnaloj. Tamen ju pli la federacio kreskis, despli okupiĝis la ĉefestraranoj per la principaj kaj necesaj estrarlaboroj. La persona kontakto fariĝis pli kaj pli koresponda kaj la postuloj pli kaj pli premaj. Multon ni devis aliigi por solvi malfacilaĵojn, en kiuj ni baraktis. Honeste ni diru, ke la konsekvencoj de daŭre pligrandiĝanta organizo kaj intensiva propagando estis en kelkaj okazoj ne akcepteblaj por ni kaj ni devis iom bridi la entuziasmon, kiu ardis en niaj aktivuloj. Tiuj, kiuj jam kelkajn jarojn laboras en nia Federacio, scias kiel ni daŭre devis kaj devas okupi nin pri novaj organizaj problemoj. Sur multaj tute ne similaj kampoj ni devis labori: en la laborista movado; la gazetaro; la radio; la ekzamenoj; leĝa aprobo; distriktoj; internaciaj rilatoj; nia Federacio kaj la aliaj landaj organizoj esp.; principoj kaj starpunkto; instruado; ekspozicioj; niaj eldonoj; libro-servo; kontraŭ skismigo; pligrandigo de L.E.; studgazeto; infanmovado; infangazeto; konfliktoj; konferencoj kun oficialaj instancoj kaj multaj aliaj aferoj.

Estas kompreneble, ke multe evoluas laŭ la postuloj. Ne eblas (kiel eble kelkaj opinias), ke en organizo oni en la statuto kaj regularo precize, punkte kaj laŭvorte trovas ĉiajn paragrafojn kiel medikamenton kontraŭ ĉio ajn. En kreskanta organizo, kia la nia, ne estas dezirinde kaj ne eblas dikti precizan evoluon de iu organiza problemo laŭ antaŭe fiksitaj kaj laŭvortaj paragrafoj. Male, ni devas konformigi la necesajn paragrafojn al la organizaj bezonoj, kiaj ili montras sin en la praktiko.

Unu el tiuj problemoj estis la funkciado de konsilantaro. Praktike ne plu eblas la laŭbezona rekta kontakto de el unu centro (en ĉi okazo la fed.-estraro) kun ĉiuj sekcioj. Ne kontraŭdireble la provincaj distriktoj solvos tion. Sed la kontakto inter la prov. distrikto kaj la sekcioj ne sufiĉas. La provincaj distriktoj devas havi kontakton kun la fed.-estraro kaj praktike devas esti interligo inter la provincaj distriktoj mem. La provincaj distriktoj ja ne estas memstaraj organizoj en organizo, sed ili estas plenumaparatoj de la organizo.

Traktas do, ĉi tie, kiel tio plenumiĝis. Ili por tio devas havi krom la kontakton kun la sekcioj en siaj respektivaj regionoj, kontakton kun la fed.-estraro. Laŭ la statutoj la fed.-estraro konsistas el anoj loĝantaj en sama loko. Tio havas la avantaĝon, ke ekzistas rekta kaj senpera kontakto inter la fed.-estraranoj. Ne perdiĝas tempo por vastega korespondado inter la anoj. Kunvenoj okazas regule kaj ofte. En gravaj kaj urĝaj aferoj la tempoperdo estas nur minimuma. La laboroj povas esti dividitaj inter ĉiuj regule kaj seninterrompe; krom tio oni profitas pro la eblo centrigi la laborojn. Ne estas dezirinde ŝanĝi tiun staton. Tamen estas dezirinde, ke respondecaj funkciuloj laboru en rekta kontakto kun la fed.-estraro en la tuta lingvoregiono. La divido de la lingvoregiono en prov. distriktojn donas al ni la praktikan eblon havigi al ni la bezonatan kontakton laŭ certa kaj difinita plano, kiu favoras senescepte al ĉiu parto de la lingvoregiono. La praktiko devas instrui nin, kiel plej bone utiligi ĉi tiun favoron. Unu el la konsideroj estas: ĉu la kontakto sufiĉas, kiam ĝi estas nur koresponda kaj ĉu persona kontakto valoras la elspezojn, kiujn ĝi postulas?

(Daŭrigota.)

Por pura lingva evoluo.

La Esperanta literaturo progresas. Ĉiujare aperas novaj verkoj, originalaj kaj tradukitaj. Kaj dume la literatura lingvo evoluas. Talentaj aŭtoroj kaj tradukantoj klopodas pliriĉigi la lingvon per rimarkindaj formoj, interesaj esprimoj, ĉerpitaj el fontoj naciaj, tipe Esperantaj kaj trafe logikaj dirmanieroj.

Nia ĝojo pri tio estus tamen pli granda kaj plena, se en la amason da jam ekzistantaj Esperantaj libroj ne enŝteliĝus de temp' al tempo verkoj, kies lingva kvalito, stile kaj gramatike, estas nepre kondamninda. Evidente la tro laŭdata „facileco" de Esperanto tentas kelke da skribemaj kaj nepre nekompetentaj esperantistoj siamaniere plivastigi la literaturon. Sed plivastigo kaj evoluigo estas faktoj ne ĉiam egalaj. Al la Esperanta afero unu netaŭga libro povas diversmaniere kaŭzi pli multe da malbono, ol cento da taŭgaj verkoj kaŭzas da bono. La netaŭga libro miskreditigas Esperanton ĉe la publiko, kondukas ankoraŭ studantajn esperantistojn sur vojon lingve eraran, kaj multe malhelpas la veran evoluon de la literatura lingvo.

Precipe en la lastaj jaroj la nombro da fuŝverkoj grandiĝis timige. Ni devas konstati, ke kelkaj aŭtoroj kaj tradukemuloj en siaj plumproduktoj tiom malproksimiĝis de la Zamenhofa stilo, ke la legantoj preskaŭ forgesas la fonton de nia literatura lingvo, pro kio reveno al pura Esperanto fariĝis postulo jam urĝa.

Krom tio la recenzoj en la Esperanta gazetaro pri nove aperintaj verkoj montriĝis ne senescepte fidindaj. Unue, plurajn recenzojn redaktas homoj, same nekompetentaj kiel pluraj libroverkintoj; due, komercaj interesoj ludas en tio jam tro gravan rolon.

Pro ĉio ĉi fariĝis necese, ke la esperantistoj, dezirantaj bari la vojon al plua fuŝado de la lingvo, mem okupu sin pri tiu ĉi afero. Konscia pri tiu neceso, F.L.E. en sia laste okazinta kongreso decidis fondi komitaton, kies tasko estu pristudi tiun ĉi daŭre kreskantan malbonon kaj ellabori rimedojn por kontraŭagi ĝin.

Tiu ĉi komitato, konsistanta el k-doj Buis, Degenkamp, Faulhaber kaj Makkinje, jam komencis funkcii. Ĝi klopodis ellabori programon, laŭ kiu oni povas agi bonefike. Sed ĉi tiu grava laboro estas tasko ne ekskluzive de F.L.E. Por atingi nian celon ni nepre bezonas kunlaboron de organizaĵoj kaj privataj personoj ekster F.L.E. kaj precipe internacie. Kvankam do ne havante jam fiksitan laborprogramon, ni jam alvokas ĉiujn organizaĵojn, instituciojn, eldonistojn, redaktorojn, verkistojn kaj aliajn personojn, ludantajn en nia movado tian rolon, en kia ili kapablas helpi al realigo de nia celo, ke ili informu nin pri siaj konsento kaj preteco kunlabori. Ni fidas, ke multaj influaj esperantistoj konsentos pri nia plano, por ke ni komune povu tiom pli radikale ekstermi la malbonon enŝteliĝintan en nia literaturo, barante la vojon al plua fuŝado de la lingvo kaj plene malfermante la vojon al vera, internacia evoluo de Esperanto, sur bazoj logika kaj Zamenhofa.

Dum la korespondado pri la labormetodoj la komitato ne restos senage atendanta. Ĝi decidis atenti la recenzojn pri nove aperintaj libroj, se eble mem legi tiujn librojn kaj, en okazo de malprave favora recenzo, publikigi sian opinion pri la verko koncernata kaj ĝia erariga recenzo, por averti la legemajn esperantistojn kontraŭ tiaj eldonaĵoj.

Ni esperas, ke sekve de tiaj avertoj ne nur la legantoj fariĝos pli elektemaj, sed precipe la eldonistoj fariĝos pli kritikaj kaj la nekompetentaj tradukemuloj kaj lingvofuŝantoj ne havos plu tiom vastan eblon „regali" la esperantistaron per legaĵo lingve maltaŭga.

Ĉiu, kiu deziras, ke Esperanto evoluu logike kaj internacie, konsciu, ke ĉiu fuŝverko estas malhelpo kontraŭ tiu evoluo. Li ne rezignaciu en la malbono, minacanta la lingvon, sed streĉu siajn fortojn por ekstermi la malbonon.

Literatura Komitato,

Adreso: G. J. Degenkamp,
Rietstraat 40, Utrecht.

(Aliaj gazetoj bonvolu represi).

VARBU ABONANTOJN POR LA NOVA JARKOLEKTO!

Kie estas tiuj infanoj?

Ne estas kutimo, ke verkisto aŭ eldonisto kritikas recenzon pri lia eldonaĵo. Tamen ĉi tiun fojon ni devas fari escepton.

En „Heroldo de Esperanto" kaj „Esperanto Internacia" — oficialaj organoj de I.E.L. — aperis recenzo pri nia eldonaĵo „Nia Mondo", la lernolibreto por infanoj. En tiu recenzo Joh. H. skribis i.a. la jenon: *„Ĝemon el mia buŝo: denove lernolibreto. Denove por infanoj. Kie do estas ĉiuj tiuj infanoj, por kiuj la lernolibretoj amase estas eldonataj?* Legante ĉi tiujn vortojn, oni eble pensas, ke Joh. H. loĝas sur Nova Zembla aŭ Triŝta d'Acunha, kie oni malofte kontaktiĝas kun la cetera mondo kaj kie movado esperanta ne ekzistas. Erare! Joh. H. vivas en.... Nederlando! La movado bruas tre proksime ĉirkaŭ li! Sed ŝajne li ne aŭdas, nek vidas ĝin! Tial ni respondos ĉi tie lian demandon: *„kie estas tiuj infanoj, por kiuj la lernolibretoj amase estas eldonitaj?"*

En 1934a nia Federacio organizis 10 infankursojn kun 300 partoprenantoj.

En 1935a ni organizis 31 infankursojn kun 563 partoprenantoj.

La gvidantoj uzis diversajn lernolibrojn, sed insistis, ke la Federacio mem eldonu tian libron.

En 1936a ni aperigis en „La Vojo" — nia infangazeto, eble nekonata de Joh. H. — lecionojn por infankurso, verkitajn de Annie Rebers.

Laŭ tiu metodo 1000 infanoj estis instruataj, dum 150 ricevis instruon laŭ aliaj metodoj.

En julio 1937a ni kunigis la lecionojn el „La Vojo" en apartan libreton, kiun ni eldonis sub la nomo „Nia Mondo I". Ĝi estas la libreto, kiun Joh. H. kun „ĝemo" prenis en la manoj.

En kelkaj semajnoj ni vendis pli ol 1800 ekzemplerojn por la ĵus komenciĝintaj infankursoj!

Sed ni ne kontentiĝis pri tio! Ni devis zorgi, ke tiuj infanoj, kiuj pasintjare komencis lerni, povu nunjare daŭrigi la lernadon. Tiucele la sama verkistino preparis daŭrigajn lecionojn, nun aperantajn en „La Vojo", kaj havantajn komencan eldonnombron de 1000 ekzempleroj! Ni esperas, ke post unu jaro ankaŭ tiun kurson ni povos eldoni en libra formo, sub la nomo „Nia Mondo II". Jen do, Joh. H., *kie estas tiuj infanoj!* Ni ne fanfaronas pri tio, sed nur montras la faktojn. Por fanfaroni cetere ne estas kaŭzo, ĉar la laboro por Esperanto inter infanoj prezentas multajn problemojn ankaŭ sur internacia kampo, kies solvo devas certigi al ni daŭran sukceson. Ĝi estas laboro, kiu postulas niajn plenajn atenton kaj zorgon.

Joh. H. informiĝu ankaŭ pri tio, kion oni faras tiucele en aliaj landoj (li legu ekz. la raporton pri la instruado al infanoj en Britio sur paĝo 137). Kvankam eksterlande oni agas por infanoj ne tiom organize, kiom en nia federacio, tamen ne estas kaŭzo ĝemi pri la apero de nova lernolibreto.

Cetere Joh. H. estas tro juna por ĝemi, ĉar tro malsperta por juĝi pri la „formika" agado de la esperantistoj. Juĝkapabla pri tiaj aferoj oni estas nur, kiam oni staras meze de la movado kaj partoprenas ĝin! Akirinte spertojn, li ne ĝemos, sed ĝojos, ke ni jam devas amase eldoni lernolibrojn por infanoj.

Finfine ni demandas al Joh. H., kie estas tiuj lecionoj, kiuj — laŭ lia aserto — ne estas numeritaj? Ni esploris, sed ne povis trovi ilin!

La redakcioj de „Heroldo" kaj „Esperanto Internacia" regule ricevadas nian organon kaj do plene povas esti informitaj pri nia laboro. Kial ili do presigis malĝustaĵojn?

VARA — Hilversum.

Zaterdag 27 Nov. spreekt A. Pleysier, de omroepsecretaris van de V.A.R.A. over „Esperanto en de Radio".

Gezien de heldere wijze, waarop kam. Pleysier steeds zijn stof behandelt, twijfelen wij er niet aan, of dit wordt een interessante causerie.

Wij wekken onze leden op te luisteren en.... tot luisteren aan te sporen.

Zaterdag 11 Dec. spreekt k-dino M. Koch-Koopal (in Esperanto) over „Zamenhof". Een herdenkingsrede bij de geboortedag van den schepper van Esperanto.

Zaterdag 25 December (1e Kerstdag) zingt mevr. Jo Hekkert-Van Eijsden enige Esperanto-liederen. Programma verschijnt in 't volgend nummer.

De uitzendingen vinden plaats van 16.30—16.50 uur n.m.

VERDA STACIO Brno (*ook Praag*).

Golflengten resp. 325 en 470 m.

Luistert naar het Esperanto-uurtje op 2 December om 21.25 uur.

WILT U

een esperanto-gedichtje maken voor een feestavond of een andere gelegenheid? Doe het dan volgens de „regelen der kunst", beschreven in

GEBONDEN STIJL

door F. Faulhaber. — Prijs f 0.35.

UITGAVE VAN DE LIBRO-SERVO FLE
POSTBUS 0.50 AMSTERDAM-O. POSTGIRO 111278

Lingvo kaj kulturo.

Greka proverbo diras: „Parolu, por ke mi vidu vin!" Kiam Horacio konsterniĝas vidante la spiriton de Hamleta patro, li nekomprene demandas: „Kiu vi estas? Parolu!"

Ĉu ne sufiĉas vidi la homon, por ekkoni, kiu li estas? Ĉu la homon oni vidas nur, kiam li parolas? Kiom multe da aferoj ni bone konas, eĉ se ili ne parolas al ni! La naturo staras morte kaj pasive, tamen, la homo sukcesis ĝin malkovri kaj ekkoni en ĝiaj plej sekretaj esencoj.

La ekkono de l' homo, tamen, sen ĝia parolo, estas neebla. La homaj deziroj, celadoj, pensoj kaj idealoj estas desegnataj en la lingvo. Per ĝi oni sin malkaŝas por alies observo. Sen lingvo, sen parolo oni estas morta, sen moviĝanta figuro, ridinda, fremda kaj sensenca! „Parolu, por ke mi vidu vin!" estas apelo por malkaŝo, signalo por ke la aktoro aperu sur la scenejon de la vivo.

Post la kulisoj de l' mimiko kaj de la gesto, malantaŭ la ekrano de la silento, la vivanta homo estas senanima ombro. Kiam mi demandas ĉi ombron: „Kiu vi estas? Parolu!" — ni volas, ke leviĝu la kurteno, post kiu videbliĝas la homombro.

Hodiaŭ la popoloj estas ludantaj ombroj unuj por la aliaj. En sia reciproka interkomunikiĝo, ili sin demandas: Kiu vi estas? Parolu! — por ke ili ekkonu sin. Ĉu oni respondis ĉi demandon? Ĉu la popoloj ekkonis unu la alian?....

Ne! Eĉ nun ili alarme sin demandas: Kiu vi estas? Parolu! Bedaŭrinde, la popoloj staras mutaj unu kontraŭ la alia, kaj iliaj mimiko kaj gestado, la ĝoja akcepto de fremdaj tradukoj kaj ĵurnalistaj interjekcioj — estas ombroj de la popola animo, senigita je la eblaĵo sin malkaŝi senpere kaj rekte.

La kulturo bolas kaj sin disverŝas vane, ne utiligate kaj ne interŝanĝate de la popoloj.

Ankoraŭ ne estas konstruita larĝa ponto inter la popoloj, por interŝanĝo de kulturo kaj de interhelpo. Ankoraŭ staras la popoloj mutaj unu kontraŭ alia, ankoraŭ ili estas fremdaj, nekonataj, ne malkaŝitaj, kaj timeme sin demandas: „Kiu vi estas?" Parolu!" Kiam la popoloj ekparolas, kiam ili sin malkovros unu al la alia, sen la falso de la traduko, sen la perado de la preso kaj de l' diplomatio? Tiam, kiam ili ekparolos unu al la alia rekte, vizaĝ-al-vizaĝe. Kiam ili aperos al la kultura kaj ekonomia borsoj solaj, sen tradukistoj kaj perantoj, kiam ili ekparolos la saman lingvon.

Todor Samodumov.

El: Bulgara Esperantisto.

ONZE TAALRUBRIEKEN.

ONDER LEIDING VAN G. J. DEGENKAMP RIETSTRAAT 40, UTRECHT EN JAC. LEM JR., p. a. REDACTIE LE.

DE VOORZETSELS XXI.

UITGEZONDERD.

Oorspronkelijk is *uitgezonderd* een deelwoord, dat zowel *uitgezonderd hebben* als *uitgezonderd zijnde* kan betekenen. Ook in Esperanto kan die zin zowel lijdend als bedrijvend zijn, waarmee men bij het vertalen rekening dient te houden. Sommigen immers bezigen nog graag de vorm *esceptinte,* die evenwel alleen dan toelaatbaar is, als het logisch onderwerp van *escepti* tevens het grammaticale onderwerp van de zin is. Immers, *esceptinte* is een gewoon bijwoordelijk deelwoord, heeft dus geen waarde als voorzetsel. Als zodanig geldt alleen de vorm *escepte de,* die dan ook steeds te verkiezen is.

Esceptinte is dus bruikbaar in: *Mi korektis ĉiujn erarojn, esceptinte stilajn nekorektaĵojn.* (Onderwerp van *korekti* en *escepti* is hetzelfde.) Doch het is foutief in: *Ĉiuj membroj ĉeestis la kunvenon, esceptinte kdo A* (Onderwerp van *ĉeesti* en *escepti* is niet hetzelfde; het moet dus zijn: ...., *escepte de kdo A.*) Op *esceptinte* moet dus steeds een vierde naamval kunnen volgen.

Enkele voorbeelden van *escepte de: Escepte de li, ĉiuj estis ĝojaj. Ĉiuj verkoj de tiu aŭtoro estas bonaj, escepte de.... Ĉiuj kandidatoj sukcesis, escepte de kdo B.*

I. pl. v. *escepte* de kan men even goed zeggen: *kun escepto de.*

Ook mag men na *escepte* het voorzetsel *de* vervangen door de vierde naamval, bijv: *Mi vidis ĉiujn, escepte lin.*

Wordt *uitgezonderd* door een ander voorzetsel gevolgd, dan wordt *de* in *escepte de* meestal vervangen door de vertaling van het betreffende voorzetsel:

Uitgezonderd voor = *escepte por;*
Uitgezonderd over = *escepte pri;*
Uitgezonderd aan = *escepte al;*
Uitgezonderd in geval van = *escepte en okazo de* enz.

Toch kan men in bovenstaande voorbeelden ook iets geheel anders lezen, het tegendeel zelfs. Zo betekent *escepte por* wel: *uitgezonderd voor,* maar evenzeer: *bij uitzondering voor.* Het lijkt mij daarom raadzaam de uitdrukking *bij uitzondering voor* weer te geven door: *esceptokaze por.* Evenzo dus: *esceptokaze pri, esceptokaze al* enz.

Een sterker vertaling van *uitgezonderd* is *ekskluzive de: La bileto validas por 20 tagoj, ekskluzive de l' dimanĉoj.*

In verbinding met *als* is *uitgezonderd* een voegwoordelijke uitdrukking: *Ni ekskursos, escepte se pluvos.*

★

VAN.

Van behoort tot die voorzetsels, die een vrij groot aantal betekenissen hebben. Ook het Esperanto *de* heeft meer dan één betekenis; volgens sommigen zijn het echter meer schakeringen van één betekenis: herkomst. Het is wel waar, dat *de* voor verscheidene betekenissen gebruikt wordt, zo vaak zelfs, dat het somwijlen misverstand kan veroorzaken en men, ter voorkoming daarvan, genoodzaakt is een ander voorzetsel te nemen. Maar vele dezer moeilijk-

VOOR BEGINNERS.

DE TOEVOEGSELS (Afiksoj) II.

Rectificatie. In de vorige rubriek, waar wij spraken over het achtervoegsel *ad,* is in de zin een storende fout geslopen. Deze zin luidt: „Het achtervoegsel *ad* kan gebezigd worden bij werkwoordelijke en zelfstandige naamwoorden". Het laatste gedeelte van deze zin moet luiden: „werkwoordelijke en zelfstandige stamwoorden".

LA SUFIKSO AĴ.

Het achtervoegsel *aĵ* geplaats achter een bijvoeglijk stamwoord geeft te kennen, dat iets is of wordt als in het stamwoord genoemd.
Bona = goed. Bon*aĵo* = iets, dat goed is, dus *io, kio estas bona.*
Alta = hoog. Altaĵo = iets, dat hoog is; een hoogte, dus *io, kio estas alta.*
Aangezien *aĵ* altijd *iets* aanduidt, kan het dus alleen gebruikt worden voor dingen of zaken. *Aĵ* betekent nimmer *iemand,* daaruit volgt, dat het nooit kan worden gebezigd bij de aanduiding van personen.
Aĵ toegevoegd aan zelfstandige stamwoorden geeft te kennen, dat iets is vervaardigd van of samengesteld met datgene, wat in het stamwoord tot uitdrukking komt. In het laatste geval, indien het verkregen product het kenmerk draagt van het in het stamwoord genoemde.
Suker*aĵo* = suikerwerk. Iets van suiker vervaardigd of wel iets, waarin bij de samenstelling suiker een kenmerkende rol speelt.
Glaci*aĵo* = consumptie-ijs; roomijs. Een artikel, waarin het bevrorene, het ijs dus, de kenmerkende rol vervult.
Amik*aĵo* = een vriendendienst. Een daad, waaruit men kan opmaken, dat een vriend deze heeft verricht.
Bov*aĵo* = rundvlees. Niemand eet een heel rund op. Het hiermede bedoelde gerecht is vervaardigd uit iets (het vlees) van een rund.
Zo ook ŝaf*aĵo* = schapenvlees; pork*aĵo* = varkensvlees, enz. Men zegt echter: mi ŝatas *fiŝon* = ik houd van vis.
Fiŝ*aĵo* = een visgerecht; een spijs dus, waarin vis verwerkt is.
Ĉiun tagon mi manĝas *ovon* = iedere dag eet ik een ei. Mi manĝis bongustan ova*ĵon* = ik at een lekker spiegelei (eiergerecht).
Hoewel theoretisch bov*aĵo,* pork*aĵo,* ov*aĵo* enz., ook iets anders kunnen betekenen dan rundvlees, varkensvlees, spiegelei, enz., bov*aĵo* = iets van een koe; ov*aĵo* = iets van een ei, worden genoemde woorden in de practijk bijna steeds gebruikt in de hierboven aangegeven betekenis.
Het komt ook wel eens voor, dat een woord, gevormd met *aĵ* een zeer bijzonder karakter draagt. Zie hieromtrent het volgende door Dr. Zamenhof in „Ekzercaro" gegeven voorbeeld:
Ĉemizojn, kolumojn, manumojn kaj ceterajn similajn objektojn ni nomas *tolaĵo* kvankam ili ne ĉiam estas faritaj el *tolo* = Hemden boorden, manchetten en andere dergelijke voorwerpen noemen wij *linnengoed,* hoewel zij niet altijd van *linnen* vervaardigd zijn.
Indien *aĵ* achter een werkwoordelijke stam wordt gevoegd, heeft deze werkwoordelijke stam feitelijk de betekenis van een deelwoord. Dit deelwoord kan bedrijvend of lijdend zijn. Is de werkwoordelijke stam onovergankelijk, dan kan het deelwoord nooit anders dan bedrijvend zijn. Indien de werkwoordelijke stam overgankelijk is, dan kan het deelwoord hetzij bedrijvend, hetzij lijdend zijn. In de regel wordt de deelwoordelijke toevoeging bij gebruikmaking van *aĵ* weggelaten, daar het zinsverband meestal duidelijk uitmaakt of de handeling, in de stam genoemd, als bedrijvend of als lijdend wordt bedoeld. B.v. kresk*aĵo* = plant = iets, dat groeit = io, kio estas kresk*anta.* Volledig zou men dus moeten zeggen: kresk*antaĵo.*
Konstru*aĵo* = gebouw. Een gebouw is iets, dat *gebouwd wordt,* gebouwd is of wel *nog gebouwd moet worden.* Men ziet, hier spreekt zelfs de tijd een woordje mee.
Konstruaĵo = io, kio estas konstru*ata,* konstru*ita,* konstru*ota.*
Volledigheidshalve zou men dus moeten zeggen: konstru*ataĵo,* konstru*itaĵo* of konstru*otaĵo.*
Zoals wij reeds zeiden, kan gewoonlijk volstaan worden met *aĵ* onmiddellijk achter de werkwoordelijke stam te voegen, dus met weglating

heden zijn reeds van de beginne af door de esperantisten zelf geschapen, omdat zij zich niet steeds voldoende rekenschap hebben gegeven van de juiste betekenissen, die *van* in de nationale talen kan hebben. M. a. w., *de* is tot nu toe in zulk een ruime mate gebruikt, dat men, om misverstand te voorkomen, soms met de gewoonte breken moet en een ander voorzetsel kiest en wel.... vaak het voorzetsel, dat in het betreffende geval juist het meest aangewezene is! Het ware te wensen, dat men die andere, juistere, voorzetsels, waar mogelijk, meer toepaste, zodat het gebruik-uit-gewoonte van *de* wat minder werd.

In de hieronder gegeven voorbeelden zijn de event. juistere vertalingen dan *de* overal naar voren gebracht.

1. *Van* noemt een bezit (*de*) in:

Het boek van u = La libro de vi. De taal van dat volk = La lingvo de tiu popolo. De vrouw van onzen buurman = La edzino de nia najbaro.

Van mij, van u, van hem enz. vertaalt men veelal met: *mia, via, lia* enz., dus zonder *de*. Bijv.: Een boek van mij = Libro mia. Het boek van haar = La libro ŝia.

2. Een oorsprong of herkomst (*de*) in:

Een vertaling van Zamenhof = Traduko de Zamenhof. Een schilderij van Rembrandt = Pentraĵo de Rembrandt. Een roman van De Jong = Romano de De Jong. Dat is werk van een smid = Tio estas laboro de forĝisto.

3. Een punt van uitgang in plaatsbetekenis (*de* of *el*):

Ik kom van de stad = Mi venas de (el) la urbo. Ik kom van mijn vriend = Mi venis de mia amiko. Van huis gaan = Eliri. Van huis tot huis = De dom' al domo. Van daar = De tie. Van de regen in de drop = El sitelo en barelon. Van heinde en ver = De tre malproksime.

Van een plaats af wordt steeds door twee voorzetsels vertaald: *de* en het voorzetsel, dat die plaats aangeeft. Het schilderij viel van de wand = La pentraĵo falis de sur la muro. De kat sprong van de tafel af = La kato saltis de sur la tablo.

4. Een punt van uitgang in tijdsbetekenis (*de*):

Van dag tot dag = De tag' al tago. Van heden af = De hodiaŭ. De nun. Van 's morgens tot 's avonds = De mateno ĝis vespero. Van toen af = De tiam.

5. Een punt van uitgang in een begrip (*de*):

Prijzen van een gulden af = Prezoj de unu guldeno kaj plue. Van één tot twee gulden = De unu ĝis du guldenoj. Van kwaad tot erger = De malbono al plimalbono.

Merk op, dat in de voorbeelden onder 3, 4 en 5 genoemd *van* dikwijls gevolgd wordt door het bijwoord van versterking *af*, wat door velen, verkeerdelijk, met *van* aaneen geschreven wordt. Dus niet: *vanaf 5 gulden*, maar: *van 5 gulden af*.

6. *Van* geeft aan: het toebehoren of deel uitmaken ergens van (*de*):

De band van het boek = La bindaĵo de la libro. De poot van de tafel = La piedo de la tablo. Het oog van de naald = La truo de l' kudrilo. De toren van de kerk = La turo de l' preĝejo. Het eerste deel van dat werk = La unua volumo de tiu verko.

---

van de deelwoordelijke uitgang. Alleen, wanneer het zinsverband niet duidelijk het bedrijvend of lijdend karakter van de werkwoordelijke stam doet uitkomen, is volledigheid gewenst. Zo ook, indien het juiste aanduiden van de tijd gewenst is en het zinsverband ons te dien opzichte in het onzekere laat.

Maak nog eens een vergelijking tussen:

Li priskribis la konstru*otaĵon* = Hij beschreef het gebouw, dat nog gezet moest worden.

Li priskribis la konstru*ataĵon* = Hij beschreef het gebouw, waaraan men bezig is.

Li priskribis la konstru*itaĵon* = Hij beschreef het reeds voltooide gebouw.

Maar men kan volstaan met: „Li priskribis la konstru*aĵon*", indien het zinsverband reeds aangaf of het gebouw nog moet worden gezet, in wording is of reeds gereed is.

Zo ook: okaz*ontaĵo* = een gebeurtenis in het verschiet,

okaz*antaĵo* = een gebeurtenis, die gaande is,

okaz*intaĵo* = een gebeurtenis, die heeft plaats gevonden,

terwijl „okaz*aĵo*" voldoende is, indien het zinsverband de tijdsbepaling reeds aangaf.

Thans nog enkele voorbeelden van woorden, gevormd door toevoeging van *aĵ*:

ĉirkaŭaĵo = omtrek: iets, dat rondom is,

eksteraĵo = (het uitwendige; iets, dat van binnen is,

internaĵo = (het) inwendige; iets, dat van binnen is,

antaŭaĵo = (de) voorgrond; iets, dat van voren is,

postaĵo = achterste, (de) achtergrond; iets, dat van achteren is.

supraĵo = oppervlakte; iets, dat boven is,

eblaĵo = een mogelijkheid; iets, dat mogelijk is,

profundaĵo = een diepte; iets, dat diep is,

altaĵo = een hoogte; iets, dat hoog is, enz.

Afleidingen van woorden met aĵ komt men weinig tegen. Een enkele zij hier genoemd. Ne *supraĵe* lernu vian lecionon. Leer uw les niet *oppervlakkig*. *Supraĵa* studado neniam sufiĉas = Een oppervlakkige studie is nimmer voldoende.

—

TER VERTALING.

Water, melk, koffie en thee zijn dranken. Hebt gij wel eens een schilderij van Rembrandt gezien? Ik ken vele planten, maar zulk een plant heb ik nimmer gezien. Laat haar enige van uw tekeningen zien (laten zien = montri). Moeder legde het linnengoed in de kast. Een encyclopedie is een werk, dat inlichtingen verschaft (inl. verschaffen = informi) over verschillende wetenswaardigheden. Ons ontbijt bestond uit brood en een spiegelei. De dokter verbood hem varkensvlees te eten. Ik wist niets aangaande deze gebeurtenis (iets, dat gebeurd is). Van die hoogte af konden wij de omstreken zien. Wat hij zeide is onzin. Esperanto is niemands, maar juist daardoor ieders eigendom. Oordeel niet oppervlakkig. Welk toneelstuk hebt gij gezien? Werpt geen vuilnis op straat of in de gracht! Die oude klok is een erfstuk.

—

VERTALING VORIGE OEFENING.

Breek de krotten af! Het boek zag er onooglijk uit, maar zijn inhoud was waard gelezen te worden (lezenswaardig). Ik lees (ik ben lezer van) „Het Volk". Leest gij ook (zijt gij ook lezer van) „Het Handelsblad"? Neen, ik lees het slechts af en toe. Vele mensen gaan op de fiets naar de werkplaats, want de afstand tussen de werkplaats en het huis is te groot om te lopen. Mijn vriend voert correspondentie (correspondeert) met veel buitenlanders. Zwijg, als 't u belieft, een poos, want uw voortdurend gebabbel hindert mij. Het lezen is een zeer nuttige bezigheid. De ganse dag hoorde men het donderen der kanonnen. Vijftig jaar geleden waren veel arbeiders aan de drank. De invloed der arbeidersbeweging heeft aan het drinken een einde gemaakt. Na een veeljarig (langdurig) verblijf in het buitenland, kwam hij eindelijk terug. Dr. Zamenhof maakte studie van vele talen. Hé, rook je een sigaret? Ik dacht altijd, dat je niet rookte.

Esperanto inter la infanoj.

. Mededelingen van het „Infankomitato", Secr. W. Borsje, Multatulistraat 29 Rotterdam - West

Korespondado.

Ofte ni ricevas plendojn de infanoj, kiuj, forsendinte karton aŭ leteron al eksterlandaj infanoj, kiuj „deziras korespondi", ne ricevis respondon. Tio efikas seniluziige kaj malfavore influas nian laboron. Tial ni insiste petas al eksterlandaj instruistoj kaj gvidantoj de infan-grupoj, ke ili instigu al siaj malgrandaj anoj, ke ili nepre respondu!
Krome ni petas al ili, sendi al nia adreso (vidu ĉi supre) adresojn de korespondemaj infanoj. Ni transdonos tiujn adresojn al infanoj niaj, kiuj sendube ĝojos pro tio. Helpu nin, ligi niajn infanojn kun iliaj samaĝuloj en la tuta mondo!

Korekto.

Ni petas al la kursgvidantoj, kiuj uzas nian lernolibreton „La Malgranda Mondo", korekti la jenon:

Leciono 33: linio 5: Li rimarkis.... d. e. Li vidis.
Leciono 23: en la vortlisto: sranko d. e. ŝranko.
Leciono 37: aldonu al la vortlisto: flor-i = bloeien.

INGEZONDEN.

Onze Beginners-Cursussen.

Met grote belangstelling heb ik in de laatste nummers van L.E. de ingezonden stukken gelezen, welke over deze voor ons zo belangrijke vraag handelden. En ik mag er wel direct aan toevoegen, dat ik het voor 100% eens ben met wat H. J. N. in L. E. van 9 October j.l. als zijn mening over het verloop van onze cursussen schrijft.
Wanneer onze begincursussen verlopen, moeten wij stellig de oorzaak niet in de eerste plaats zoeken in de te weinige schoolse kennis van onze cursisten en dus in ongeschikteid van onze leerboeken, doch in een gebrek aan werkelijk enthousiasme bij de cursisten. Het is inderdaad zo, dat door te opportunistisch gevoerde propaganda (men leze nog eens wat H. J. N. hierover schreef) het gehalte van onze cursisten van die aard is, dat zij voor de eerste de beste moeilijkheid op de loop gaan. Men gaat naar een esperantocursus, omdat die of die ook gaat, of omdat het „een gezellige tijdpassering is", of omdat men bijna zonder moeite en kosten (zijn er geen afdelingen, die zelfs het leerboek met 5 cents per week laten betalen?) een „vreemde taal" kan leren!
Het zal voor ieder duidelijk zijn, dat cursussen, samengesteld uit deelnemers, die zo „geworven" zijn, *moeten* verlopen, zodra de eerste moeilijkheden opdagen. En men zal moeten erkennen, dat een groot deel van onze cursisten inderdaad zo gewonnen is!
Steeds weer opnieuw komt men de bewering tegen, als zou de oorzaak van het verloop van onze cursussen schuilen in het feit, dat zij voor het overgrote deel zijn samengesteld uit arbeiders, die van het weinige, wat zij op school hebben geleerd, bijna alles vergeten zijn. Is dit werkelijk zo? Heeft men wel eens de moeite genomen te onderzoeken, of de wegblijvers juist wel tot de minst ontwikkelden behoren? Voor enkele jaren had ik twee cursussen, die wel een treffend beeld geven van de onjuistheid van deze bewering. Beide cursussen vingen in dezelfde week aan, de eerste met 24, de tweede met 30 deelnemers, in beide werd hetzelfde leerboek gebruikt (Nia Lernolibro), terwijl beide onder mijn leiding stonden. Er was slechts dit verschil, dat de eerste voor het overgrote deel was samengesteld uit cursisten die óf M.U.L.O. óf 3-jarige H.B.S. hadden gevolgd, terwijl de tweede bestond uit metaalbewerkers, havenarbeiders enz. Het resultaat was, dat bij de 20ste les de eerste cursus nog 7 deelnemers telde, terwijl de tweede bij de 25ste les nog werd bezocht door 27 cursisten! De redenen, die de wegblijvers opgaven, luidden zonder uitzondering: „Het is mij tegengevallen", „Het is te moeilijk", „De lessen zijn te lang", enz. Ook bij andere cursussen is mij dikwijls gebleken, dat juist zij, die het meeste onderwijs hadden genoten, het eerste wegbleven.
Ik wil hieruit natuurlijk niet concluderen, dat over het algemeen juist zij met de meeste ontwikkeling, het minste doorzettingsvermogen bezitten, doch anderzijds dient men te begrijpen, dat ook het omgekeerde stellig niet het geval is.
Ik heb voor enkele jaren in mijn afdeling een onderzoek ingesteld naar genoten onderwijs, leeftijd, beroep enz. van ongeveer 150 cursisten. Aan de hand van de aldus verkregen gegevens kon aan het einde van de cursussen (er waren toen nog ongeveer 80 cursisten over), gemakkelijk worden vastgesteld, dat mindere of meerdere ontwikkeling niet de minste invloed had op het wegblijven van de cursisten.
Wanneer wij dus het vraagstuk vanuit deze gezichtshoek beschouwen, komt ook de vraag: grammaticale- of Cseh-cursus, in een ander licht te staan. Volgens mijn mening is een Cseh-cursus niets anders dan een voortzeting van de fout, bij de propaganda gemaakt: het te gemakkelijk voorstellen van Esperanto. Komt men bij een grammaticale cursus reeds spoedig voor de moeilijkheden te staan, bij de Cseh-cursus zal men deze eerst na de cursus ontmoeten, wanneer „naar de spraakkunsten gegrepen wordt"; ik meen, dat na de Cseh-cursus, met zijn „schijnbare moeiteloosheid van de studie", de cursist gaat inzien, dat hij in werkelijkheid nog niets weet van Esperanto. En het is niet te verwonderen, dat na een cursus, waarin men zonder veel moeite zoveel (ogenschijnlijk) heeft geleerd, de moeilijkheden van de grammaticale methode dubbel onoverkomelijk schijnen.
In L. E. van 9 October zegt Driesen geen verschijnselen te kennen, waaruit men zou mogen concluderen, dat de Cseh-methode ondeugdelijk is gebleken. Welnu, als men uit het minder goede verloop van onze cursussen de conclusie trekt, dat onze grammaticale methode niet deugt, dan zou ik willen vragen, wat dan eigenlijk wel de resultaten van de Cseh-cursus zijn. Uit de weinige cijfers, die wij te zien krijgen, kunnen wij toch niet anders vaststellen, dan dat de resultaten daar stellig niet gunstiger zijn dan bij ons!
D. pleit voor een „beknopt leerboekje". Bedoelt hij hiermede misschien het boekje, dat hij heeft uitgegven en waarnaar in zijn afdeling de lessen worden gegeven? Het is mij bekend, dat in afdeling Rotterdam 9 nooit volgens onze Federatie-leerboeken les wordt gegeven, doch volgens „eigen gemaakte lessen", op de basis van de Cseh-metode. Ik neem aan, dat deze lessen (nu in boekvorm uitgegeven), inderdaad het materiaal geven, wat door D. wordt aanbevolen. (Wij kunen slechts „aannemen", omdat D. het nooit nodig heeft geacht zijn districtsbestuur of Federatiebestuur kennis van zijn lessen te doen nemen, noch van zijn voornemen deze als boek uit te geven, wat volgens mij geen blijk geeft van vertrouwen in eigen methode!) Wanneer wij dus mogen aannemen, dat de door D. verdedigde methode reeds enkele jaren door hem in zijn afdeling werd toegepast, zouden wij mogen verwachten, dat de cursussen in die afdeling een beter resultaat te zien geven dan die in de andere Rotterdamse afdelingen, waar zonder uitzondering de grammaticale methode wordt toegepast.
Edoch, als wij zien, dat afdelingen, enkele jaren na afdeling 9 gesticht, nu reeds een ledental bereikt hebben van 50, 60 of 70, terwijl afdeling 9 het nog niet verder heeft kunnen brengen dan pl.m. 20, dan is het mogelijk, dat daarvoor andere oorzaken zijn aan te wijzen, doch mede in verband met hetgeen mij zo nu en dan ter ore kwam omtrent de methode-Driesen, meen ik wel te mogen concluderen, dat de onderwijs-methode daar niet geheel vreemd aan is.
Ik zou dus willen zeggen, laten wij vooral niet klakkeloos overnemen, wat dikwijls zonder enige grond beweerd wordt over de oorzaken van het verloop van onze cursussen, doch laten wij aan de hand van onderzoekingen, aan de hand van cijfers trachten vast te stellen waar de werkelijke oorzaken liggen. Eerst wanneer wij het daarover eens zijn, kunnen wij praten over middelen ter verbetering, doch ik ben door eigen ervaringen tot de conclusie gekomen, dat wij rustig voort kunnen gaan met de tot nu toe (ik durf zeggen: *met succes*) gevolgde methode.
Laten wij echter, als wij toch aan het onderzoeken gaan, ons vooral ook eens bezig houden met de vraag, hoe het komt, dat zoveel *leden* na een of twee jaren lidmaatschap voor ons verloren gaan. Dit vraagstuk is stellig van evenveel, zo niet van meer belang, dan het vraagstuk van onze beginnerscursussen.

Rotterdam. C. v. E.

INGEZONDEN.

Popola Fronto.

Reeds 6 maanden verschijnt de nederlandse vertaling van het aan alle esperantisten welbekende blad van onze Spaanse makkers: „Popola Fronto". In meer dan dertig plaatsen van ons land werkt een legertje van overtuigde esperantisten, die de gelegenheid twee goede zaken te dienen, met beide handen hebben aangevat. Enige weken geleden is er wederom een circulaire gezonden aan alle afdelingen van onze Federatie en andere organisaties. In deze circulaire wordt een beroep gedaan op de esperantisten, ons werk te willen ondersteunen. Het doel, dat wij beogen, zal aan geen onzer meer onbekend zijn. Wat wij wensen is, de belanstelling voor Spanje levendig te houden bij onze niet-esperantistische makkers in ons land, door hun de stem te laten horen van hun klassegenoten in Spanje. Hiermede vestigen wij tevens — en voortdurend — de aandacht op Esperanto en hare grote betekenis voor de arbeidersklasse. Vrienden, ook wanneer je mening afwijkt met de in Spanje toegepaste politiek, dan kun je toch niets anders dan sympathie gevoelen voor ons werk. Geef je op als loka peranto in je plaats van inwoning. Wendt je om nadere inlichtingen tot

„Popola Fronto", Nederlanda eldono,
Loosduinseweg 179. Den Haag.

INGEZONDEN.

Waar ligt het aan?

Met alle respect voor hen, die zich de moeite hebben getroost een oorzaak te zoeken van het verlopen onzer begincursussen, wil het mij voorkomen, dat men wel goed zoekt, maar in de verkeerde richting. Vooral het reageren van H. J. N. op het verzoek van k-do S. heeft mij daarvan overtuigd. Ik zou een hele pagina van L E kunnen doen vullen met bewijzen daarvoor, maar ik vermoed, dat het beter is mijn mening naast die van anderen te plaatsen. Ik veronderstel, dat ieder het met mij eens is, dat het Esperanto-onderwijs urgent is en een verplicht gevolg van Esperanto-propaganda. En al is het verkeerd de taal zo eenvoudig voor te stellen, men moet niet vergeten, dat de meeste mensen de stelling verkondigen, dat zij „te oud zijn om een taal te leren" en de vrees voor taalstudie moet worden weggenomen met het bewijs dat Esperanto gemakkelijk te leren is, d.w.z. voor iemand, die normaal denken kan. Er is maar één moeilijkheid in Esperanto, dat is het „woordjes leren", dat doen maar weinig cursisten goed en op de slechte woordenkennis struikelen velen. Het is de taak van den cursusleiders dit den cursisten duidelijk onder de ogen te brengen. Maar overigens? Neen, de fout zit niet in de grammatica van Esperanto, tenminste, ik geloof het niet. De twee meest bekende leerboekjes van de Federatie „Nia Lernobro" en „La Komencanto", waarvan het één meer geeft in minder tijd en het andere minder in meer tijd, geven toch beiden het bewijs, dat, zolang de beginnerscursus duurt, Esperanto gemakkelijk genoeg te leren is. De ware moeilijkheden beginnen eigenlijk pas op de „daŭrigaj kursoj", de cursussen voor gevorderden. Ja, hoeveel waarde ik ook hecht aan propaganda, ik meen toch heel zeker, dat we het onderwijs er niet onder mogen laten lijden.

Maar waarom verlopen dan toch zoveel beginnerscursussen? Waar ligt het aan?

Wel, kamaradoj, als ik eens heel vrijuit **mijn** mening mag zeggen: ik geloof aan den cursusleider. Er zijn er teveel, die niet berekend zijn voor hun taak. In Utrecht ken ik „cursusleiders," die zelf nog geen half jaar esperantist waren, toen ze zich reeds voor de klas plaatsten! Van zulke cursussen kan natuurlijk niet veel terecht komen, en het ergste is, dat zulke cursussen een slechte propaganda zijn voor de volgende cursussen. Dan zijn er nog veel tamelijk goede esperantisten, die echter nog nooit zulk werk hadden gedaan en zo maar meteen een cursus gaan leiden. En ten slotte zijn er, die zich teveel „meester" voelen voor hun cursisten.

We moesten eens gaan schiften, dunkt mij, en meer vertrouwen wekken bij de adspirant-cursisten door uitsluitend „bevoegde" leiders toe te staan dit werk te doen. Daarvoor zullen de examens eigenlijk een verandering moeten ondergaan en zullen zij, die zich geroepen voelen een cursus te leiden, zich, zo mogelijk kosteloos, bij een speciaal comité aan een proef moeten onderwerpen. Dat die proef niet gelijk kan zijn aan onze examens-B is natuurlijk heel begrijpelijk.

Ik geloof, dat een dusdanige regeling er al heel veel toe zal bijdragen om de cursussen een beter verloop te doen krijgen.

Dan behoeven we ons, wat de leermethode betreft, ook niet meer aan concurrentiestrijd schuldig te maken. Het gaat er niet om of je vóór of tegen de Cseh-methode bent. Het gaat er om, de vraag te beantwoorden: Waar ligt het aan?

J. de Boer,
membro Utrecht II.

VOOR SINT NICOLAAS EN BOEKENDAG 15 DECEMBER

Geen mooier geschenk dan een *goed boek!*

En Esperantisten begeren dan natuurlijk een goed Esperanto-boek!

Onze Libro-Servo kan u dit leveren!

Alle Esperanto-boeken, waar ook verschenen, bestelle men aan dit adres. Verschillende boeken tegen momenteel *zeer lage prijzen!*

Enige voorbeelden:

B. Prus — *La Faraono.* 3 delen. Ingenaaid, van f 4.25 voor slechts f 2.25.

J. Welzl — *Tridek jaroj en la Ora Nordo.* Gebonden van f 3.25 voor f 1.65.

Upton Sinclair — *Jimmie Higgins.* Gebonden van f 2.90 voor f 1.55. Ingenaaid van f 2.25 voor f 1.10.

Zie ook de advertentie in L.E. van October, waarin de lage prijzen der *Zamenhof-verkoj* voorkomen.

Bestellingen aan: LIBRO-SERVO FLE, POSTBUS O 50, AMSTERDAM-OOST, POSTGIRO 111278.

ESPERANTO IN DE BRITSE SCHOOL.

Hieronder geven wij een statistisch overzicht van het Esperanto-onderwijs in de Britse scholen in Mei 1937, volgens inlichtingen van de scholen zelf. Ter vergelijking tussen haakjes de cijfers van Mei 1935.

In Mei 1937 werd Esperanto onderwezen in 29 scholen in Groot-Brittannië: 28 in Engeland en 1 in Schotland. Over Wales en Ierland zijn ons geen gegevens bekend.

Van de 29 (27) scholen zijn er 21 (20) voor gewoon lager en uitgebreid lager onderwijs. Hiervan wordt in 13 (8) scholen aan 1061 (466) kinderen Esperanto officieel onderwezen; en niet officieel in 8 (12) scholen aan 132 (221) kinderen. In totaal aan 1193 (687) kinderen: 563 (339) jongens, 630 (348) meisjes.

In de overige 8 (7) gymnasia of andere scholen voor middelbaar of hoger onderwijs, wordt Esperanto officieel in 4 (4) scholen aan 197 (166) kinderen en niet officieel in 4 (3) scholen aan 88 (51) kinderen. In totaal aan 285 (217) kinderen: 158 (118) jongens, 127 (99) meisjes. Het totaal aantal leerlingen is dus 1478 (904): 721 jongens, 757 (447) meisjes. Hiervan werd aan 1258 (633) officieel en aan 220 (273) niet officieel onderwijs in Esperanto gegeven.

De cijfers zijn betrouwbaar en geven een degelijke, ofschoon geen sensationele groei. Het aantal kinderen groeide van 904 tot 1478 (een vermeerdering van 63%) en, wat belangrijker is, het totaal aantal van hen, aan wie officieel esperanto-onderwijs werd gegeven, groeide van 632 tot 1258, d. i. 99% meer. De groei was 73% in de lagere school, 30% in de andere. De beste kansen om Esperanto met succes in te voeren liggen waarschijnlijk bij de scholen voor meer uitgebreid onderwijs. Aangezien enige scholen gedurende de zomer geen Esperanto onderwijzen, zouden de cijfers, indien genomen in een ander seizoen, waarschijnlijk iets hoger zijn. Wij hebben hierbij natuurlijk niet de 2-3 belangrijke scholen gerekend, die wij wegens verhuizing der onderwijzers of om andere redenen (hopelijk voor korte tijd) zijn kwijt geraakt, noch andere scholen, die met het komende seizoen het Esperanto-onderwijs zullen beginnen.

Gebruikte leer- en leesboeken.

De inlichtingen hierover verkregen, staan ons niet toe een zuivere statistiek samen te stellen. Enige scholen gebruiken (wegens speciale methode of geldgebrek) geen leerboek. Andere hebben niet geantwoord. In de lagere scholen gebruikt men voor het merendeel *Esperanto for beginners* of *Step by Step.* In de scholen voor meer uitgebreid onderwijs wordt merendeels *Esperanto por Infanoj* of *Step by Step* als leerboekje en *Juna Vivo* als leesboekje gebruikt. Twee scholen gebruiken *Gaja Vivo.* Eén (voor oudere meisjes) *Roston's Rapid Course.*

De meerderheid der cursussen was rechtstreeks het gevolg van de bezoeken, door middel van de B.E.A.-automobiel gemaakt: op twee uitzonderingen na, werden alle scholen één of tweemaal bezocht.[1])

(Uit: „The Britisch Esperantist".)

---

[1]) Met de propaganda-auto van The British Esperanto Association reist de heer M. C. Butler, literair redacteur van „The British Esperantist," door geheel Engeland en houdt 250 lezingen per jaar waarvan 150 in de scholen.

Grava alvoko al ĉiuj Esperantistoj.

Ni petas la atenton de ĉiuj esperantistoj por jena grava afero, kiu tuŝas la interesojn de la tutmonda esperantistaro.
Je la 27a de aprilo 1937a okazis en Beverwijk, Nederlando, propaganda kunveno en kiu *la vizitantoj* kantis kelkajn kantojn i. a. „La Espero", muziko de F. de Ménil. Post kelkaj tagoj nia sekcio, kiu organizis tiun kunvenon, ricevis leteron de la „Nederlanda Oficejo por protektado de la Muzik-aŭtoraj rajtoj" (B.U.M.A.), per kiu ĝi postulis la sumon de 3 guldenoj kiel pagon por aŭtoraj rajtoj. Ĉar ni nenion sciis pri la ekzisto de tiuj aŭtoraj rajtoj por la kanto „La Espero", same ne B.E.A. (Brita Esperanto-Asocio), kiu eldonas la kanton kaj ĉe kiu ni informiĝis, ni turnis nin al la oficejo por pluraj informoj. Al tio la oficejo respondis, ke F. de Ménil estis membro de S.A.C.E.M. (la franca organizo por protektado de aŭtoraj rajtoj) kaj sekve de tio „La Espero" estas t.n. protektata kanto *en ĉiuj landoj*, laŭ la konvencio de Bern. Se efektive „La Espero" estas t. n. protektata kanto kaj en ĉiuj landoj, oni do rajtas postuli pagon pro permuzika aŭ perkanta prezentado, kaj tiukaze simpla kantado en eĉ la plej simpla kunveno, same kiel en ekz. suprenomita, estas, sen pago por aŭtoraj rajtoj, malpermesita.
Ĉar ni opinias tiun ĉi aferon tre grava por la tutmonda esperantistaro, ni decidis publikigi ĝin en la gazetaro kaj petas informi nin:

1e. ĉu efektive ekzistas kontrakto kun S.A.C.E.M., per kiu ĝi rajtas postuli la pagon pro aŭtoraj rajtoj por „La Espero".
2e. ĉu en aliaj landoj oni jam spertis malfacilaĵojn pro tio;
3e. ĉu eventuale la heredintoj de F. de Ménil povos nuligi tian kontrakton;
4e. ĉu estas alia rimedo liberigi nin de la kontrakto, kiu malfaciligas la propagandon por nia lingvo kaj sendube ne estas konforma al la ideo Zamenhofa.

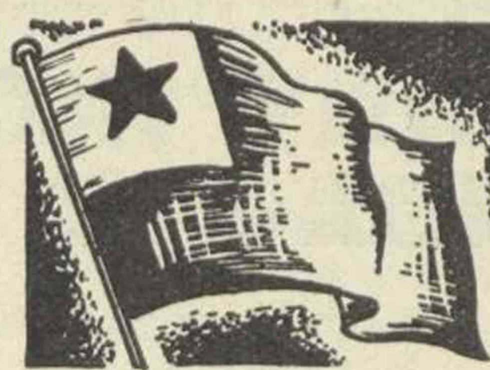
Volonte ni ricevos informojn de ĉiu, kiu povos klarigi tiun ĉi aferon kaj kontribui al kontentiga solvo.

La estraro de Federacio de Laboristaj Esperantistoj.
Postbus W. 6, Amsterdam-W., Nederland.

(Represo petata!)

Een Joodse Antologie in Esperanto.

Naar wij vernemen heeft „Literaturo Mondo" te Boedapest het plan opgevat een „Antologie van Joodse Literatuur" in Esperanto uit te geven, die in 1939 zal verschijnen. De redactie zal worden verzorgd door J. Leizerowicz, vertaler van verschillende joodse werken.

MEDEDELINGEN VAN HET FEDERATIE BESTUUR

Sekretariaat: Postbus W. 6, Amsterdam (West) - Administratie: Postbus O. 50; Postgiro Amsterdam Nummer 144698, Libro-Servo: Postbus O. 50, Amsterdam (O.), Postgiro Amsterdam Nummer 111278

Onzen medebestuurder k-do G. Vrees is tijdens zijn beroepswerkzaamheden een ernstig ongeval overkomen, waardoor zijn opname in een ziekenhuis noodzakelijk bleek. Wij hopen, dat het inwendige letsel, dat hij bekwam, van niet al te ernstige aard is en wensen hem een spoedig algeheel herstel toe.

Nieuwe afdelingen
zijn opgericht in Amsterdam-West (Landlust) en Arnemuiden.

Esperanto op de school.
Op 9 October j.l. is door de landelijke Esperanto-organisaties F.L.E., L.E.E.N., N.C.E.V. en N.K. opgericht het *Bureau „Esperanto bij het onderwijs"*.
Vertegenwoordiger voor F.L.E. is onze bestuurder k-do W. F. Kruit. Zie verder de mededelingen van dit bureau op blz. 131.
Wij verzoeken onze afdelingen en districten hun ev. actie voor „Esperanto op de school" te organiseren in overleg met genoemd bureau, waarvan onze Federatie deel uitmaakt, opdat geen krachten versnipperd worden in afzonderlijk werkende plaatselijke comité's.
Spoedig zal het bureau nadere mededelingen publiceren.

Taalrubrieken.
De beloofde artikeltjes over „Ezelsbruggetjes" van de hand van k-do Degenkamp, zullen in de nieuwe jaargang van „La Progresanto" verschijnen, die, zoals men in ons hoofdartikel zal gelezen hebben, gratis bij L.E. zal worden verstrekt.

Abonnementsprijs L.E.
In verband met de uitbreiding van ons orgaan met „La Progresanto" is de abonnementsprijs voor het volgend jaar verhoogd tot f 1.25 per jaar. — Voor de cursisten blijft het oude tarief geldig.

„Junulara Renkontiĝo 1938".
Wij brengen onzen lezers in herinnering, dat de kaarten, die ten bate van de Junulara Renkontiĝo zijn uitgegeven, verkrijgbaar zijn bij k-dino A. C. Obbes, Boezemlaan 24B, Rotterdam-N., liefst bij vooruitbetaling op gironummer 226897.
Den groepsleiders(sters) maken wij er op attent, dat het Fed.bestuur heeft besloten, aan die kinderen, welke 25 of 50 kaarten hebben verkocht, een premie beschikbaar te stellen, n.l. voor 25 kaarten een Esperanto-insigne *of* een zakwoordenboekje; voor 50 kaarten een Esperanto-insigne *en* een zakwoordenboekje.

Kalender 1938.
Het aantal vooruitbestellingen is ver beneden het minimum gebleven. Gezien het feit, dat in korte tijd de gehele oplaag moet worden verkocht, heeft het Fed.bestuur besloten deze uitgave *niet* te laten doorgaan.

Afd.-secretarissen opgelet !
Te beginnen met het Decembernummer zullen de afdelingsberichten belangrijk worden bekort. Reeds in dit nummer moesten wij veel schrappen om plaats te maken voor ander nieuws. Werkt mede door uw berichten zo kort en zakelijk mogelijk in te kleden en alleen datgene te vermelden, wat werkelijk van belang is.
Van enige secretarissen ontvingen we bedankjes *na* het inzenden van de ledenlijst. Dat gaat niet! Zie art. 8 van het reglement.

Volgende L.E.
verschijnt 11 December. Copy moet uiterlijk 1 Dec. in ons bezit zijn.

Letero el Finnlando.

En Finnlando laborista esperantomovado dum lastaj jaroj bonege antaŭiris, dank' al nova L.E.K. kun siaj ducent aktivaj membroj, kiuj la marŝon organizis. Momente F.L.E.A. havas 8 grupojn, en plej gravaj urboj kaj sume ĉ 400 membrojn. Propran organon ni ĝis nun ne havis, sed laŭ efika propagando ni sukcesis aranĝi esp.-angulojn en kelkaj lab.-gazetoj, krome preskaŭ ĉiuj lab.-gazetoj aperigas artikolojn pri nia lingvo, senditajn de L.E.K. En mezo de novembro ni havos grandan entreprenon: grupoj en Helsinki kaj F.L.E.A. kune aranĝos 50-jubilean feston en salono de domo de laboristaj organizoj, kie estas 1200 sidlokoj. Se la jubileo sukcesos, ĝi certe entuziasmigos finnajn esperantistojn kaj alvenos novaj membroj al la grupoj. Kun Nederlandaj gek-doj multaj finnoj korespondas. Ni tre admiras vian fortan Federacion, kaj bone organizitan esp.-propagandon. Bedaŭrinde via laboro sur kampo esperanta ne estas sufiĉe konata en nia lando.
Adreso de nia L.E.A., per kio vi trovos korespondantojn inter ni:
F.L.E.A., Kluuvikatu 5, A., Helsinki. Finnlando.

DISTRIKTS MEDEDELINGEN

DISTRIKT AMSTERDAM.
Secr.: Solostraat 19hs.

Zondag, 21 November, onze tweede grote wandeling. Om 8 uur verzamelen bij de Berlagebrug. Brood meenemen, wat in een goedkope gelegenheid zal worden genuttigd. De *Zamenhofavond* vindt plaats op Donderdag 16 December in „Krasnapolsky". De toegangskaarten, à 24 cent, zullen spoedig in de afdelingen zijn. Iedere afdeling brenge haar vlaggen en doeken mee.
J. van Overmeeren, secr.

DISTRIKT FRIESLAND.
Sekr.: Sexbierumerstraat 18, Leeuwarden.

In Bolsward en Drachten heeft het district met medewerking van afd. Leeuwarden, een propaganda-avond gehouden, die in Bolsward vrijwel is mislukt, maar in Drachten wel resultaat heeft gehad. Met zang, een speech en een toneelstukje zijn we er in geslaagd de aandacht op Esperanto te vestigen. De kleine afdelingen, die met moeilijkheden hebben te kampen, bedenken, dat ook de nu grote eens klein zijn geweest, en dat ten alle tijde op het districts- of Federatiebestuur een beroep kan worden gedaan. De sekr.

DISTRICT HAARLEM.
Secr.: Ooievaarstraat 9.

Kun la katolika kaj neŭtrala grupoj ni organizos vesperon rememore al Dr. Zamenhof je la 15a de decembro en salono de „Grote Vereniging", Begijnestraat en la centro de Haarlem. Detaloj sekvos.
I. Schoon, secr.

DISTRICT NOORD-HOLLAND.
Sekr.: Munnikeweg 50, Beverwijk.

La N.H. distrikto disponas nun pri 2 kestoj kun ekspozicia materialo. Ni deziras aranĝi trian, pro kio ni petas sendi ĉian materialon al k-do C. Joon, Oudegracht 91, Alkmaar. Ĉiu helpu!
J. van Wijngaarden, sekr.

DISTRICT ZEELAND.
Secr.: Nieuwstraat 29, Souburg.

Komenĉigis kursoj en Vlissingen, Middelburg, Terneuzen kaj Souburg kun 74 partoprenantoj, krome en ĉiuj kvar infankursoj kun 159. Sekcio Terneuzen prizorgas ankaŭ kurson en Sluiskil kun 10. Venontan ĵaŭdon komenciĝos kurso kun 10, gvidata de ĝen. ano en 's Heer Arendskerke kaj baldaŭ iu en Kruiningen kun 13, gvidota de la sekr. distrikta, kiu devos por tio bicikli ĉiufoje 72 km! Jac. J. Houtekamer, sekr.

AFD. ALKMAAR. Secr.: Oudegracht 91.
Pri Alkmaar ni ne povas esti kontentaj, malgraŭ la multa propagando. Nur 15 kursanoj. Post niaj klopodoj stariĝis kurso kun 6 anoj en N. Scharwoude, sed en Egmond niaj penoj restis sensukcesaj. La gvidanto por la interna daŭriga kurso tre petas regulan ĉeestadon. Ekde ĉi tiu monato nia gazeto ree aperos. C. Joon, sekr.

AFD. AMERSFOORT I.
Secr.: Bisschopsweg 86.
La 11an de oktobro komenciĝis nia komenca kurso kun 17 kursanoj en Volksgebouw der S.D.A.P., Snoekartlaan. Ni esperas, ke ĝi bone sukcesos. A. v. Putten, sekr.

AFD. A'DAM I. A.L.S.E.
Secr.: Van Helt, Stocadestraat 27.
Het 30-jarig jubileum van onze afdeling werd op waardige wijze met een succesvolle feestavond in de beide zalen van „Bellevue" gevierd. Circa 1100 kameraden hebben genoten van een uitgebreid programma. Na het officiële gedeelte, felicitaties en bloemenmanden, een enveloppe met inhoud om de bibliotheek te vergroten, één en ander aangeboden door de Federatie en districtsbesturen, en niet te vergeten een prachtige vlag, belangeloos ontworpen en vervaardigd door den heer Scoonheim, door de leden der afdeling, bij monde van k-do Kernekamp, aangeboden. De bekende band „The Hodlars" zette het feestelijke gedeelte van het programma in. Een tableau, door enige leden ten tonele gebracht en het optreden van ons zangkoor „La Nova Tempo", dat, gezien (of gehoord) het applaus, zeer in de smaak viel, werd gevolgd door een toneelstuk „Het leerrijk testament", dat in spanning kon wedijveren met een Sherlock Holmesroman, al vond het dan zijn ontknoping niet in de arrestatie van één of anderen maatschappelijken mislukkeling, maar in het verstandige advies „Leert Esperanto". Schrijver, H. Botschuijver, regisseur J. Lodewijk, en spelers kunnen zeer tevreden zijn en het publiek gaf duidelijk blijk van zijn waardering. Harry Botschuijver toonde, dat hij als conferencier zijn mannetje stond, zo ook als leider van het bal, dat zich in grote belangstelling mocht verheugen.
Deze avond behoort weer tot het verleden, maar wij werken voor de toekomst. Dus: Antaŭen, gek-doj! B. H. Hessels, secr.

AFD. A'DAM IV (U N F E G.)
Secr.: Orteliusstraat 108².

Op 13 en 17 October had er een buitengewone ledenvergadering plaats om een besluit te nemen in zake het aansluiten van één onzer leden bij I.S.E. Dat deze stap, vooral aan vakgroepen, die zowel de statuten der groep, als onderafdeling van de vakorganisatie, als de statuten der Federatie moet naleven, moeilijkheden veroorzaakt is zeker duidelijk. Veertig van de negen en veertig leden waren aanwezig, om dit voor onze groep moeilijke probleem op te lossen, wat voor een groep als die der Spoorwegarbeiders, zeer druk bezocht mag worden genoemd.
Er werd levendig en soms vurig gediscussieerd om een goede oplossing te vinden. Ofschoon de overgrote meerderheid het betreurde, een lid van onze groep te royeren, was men toch van mening, dat wij als Fed.-afd. de verplichtingen tegenover de Fed. reglementair moeten opvolgen.
Na langdurige discussies werd door den secretaris een voorstel ingediend, dat met algemene stemmen werd aangenomen. Het voorstel is als volgt:
De vergadering van de U.N.F.E.G. op 13 en die op 17 October bijéén, besluit op het eerstvolgende congres der Federatie een voorstel in te dienen, om de resolutie van Apeldoorn ongedaan te maken. Dit is mogelijk, daar het betrokken lid zich bereid heeft verklaard als I.S.E.-lid voorlopig te bedanken.
Mocht de resolutie niet worden ingetrokken, dan zal de groep haar standpunt in deze zaak nader bepalen.
Voor de kameraadschappelijke discussies verdienen de leden lof, en een woord van dank aan het lid, dat bereid was aan deze enige oplossing zijn volle medewerking te verlenen voor het welzijn der groep en de Esperanto-beweging in het algemeen.
J. Lok, secr.

AFD. A'DAM VI.
Secr.: Kijkduinstraat 103², W.

Post longa prepara laboro kaj korespondado ni sukcesis fondi sekcion en la kvartalo „Landlust". Ĝi nomiĝas „Luktante ĝi venkos". 16 membrojn ni havas. Klopodoj aranĝi ekspozicion restis sensukcesaj. La eldono de 8000 flugfolietoj rezultigis 27 kursanojn. Ni kunvenas marde kaj ĵaŭde en Jacq. Perkschool, Zeven Provinciënstraat 48. Nian dankon al la estraroj de la fed., distrikto kaj sekcioj 5 kaj 10 pro la helpo.
H. J. Veldman, sekr.

AFD. AMSTERDAM VIII.
Secr.: Waverstraat 85, Z.

El nia ekspozicio rezultis 17 kursanoj. Tion ni dankas al la kelkaj, kiuj partoprenis la laborojn. Ankaŭ la aliaj sin montru kaj ne forgesu viziti la konversacion.
A. v. Praag, sekr.

AFD. AMSTERDAM IX.
Secr.: 2e Sweelinckstraat 22¹.

Okazis ŝanĝiĝo en la estraro. Sekr-ino estas Th. Wolf. Ni de nun varios la konversaciojn. Dektaga ekspozicio rezultigis 110 kursanojn por la komenca, 18 por la infana kaj 20 por la daŭriga kursoj. Ĉu ni povas kalkuli je ĉies helpo? La konversacioj denove okazas je vendredo en „De Arend". Th. Wolf, sekr-ino.

AFD. A'DAM X. „La Espero."
Secr.: Marnixstraat 64².

De tentoonstelling heeft als resultaat drie begincursussen opgeleverd en één kindercursus. De conversatie-avond vindt nog plaats op Donderdag. Mogen we onze leden daar wat meer regelmatig verwachten? 's Maandagsavonds converseert de kindergroep „La Juna Espero". D. Koeman, secr.

AFD. A'DAM XV.
Sekr.: Beemsterstr. 16, Tuind. Nieuwendam.

NEKROLOGO

Ni ricevis la malĝojigan sciigon, ke la 16an de oktobro post longa, pacience elportita suferado, mortis en la aĝo de nur 25 jaroj, nia kara kamarado

PETRO VINK.

Kvankam ni jam delonge estis informitaj pri lia malsano, kiu iom post iom subfosis kaj konsumis liajn fortojn kaj korpon kaj ni antaŭvidis la alproksimiĝon de la fino, tamen tre ŝarĝe nin trafis ĉi tiu funebra sciigo. Krome ke por liaj gepatroj, fianĉino kaj aliaj parencoj lia morto signifos neripareblan perdon, ankaŭ por nia grupo lia foriro estas sortobato.
Kamarado Vink komence de 1933a estis ano de nia sekcio; li distingiĝis kiel fidela kaj helpopreta membro kaj ĉiam vigle partoprenis la sekciajn laborojn, eĉ dum sia malfacila suferado li interesiĝis pri nia grupo. Ankaŭ por nia teatrajgrupo, al kiu li kelkfoje oferis siajn penon kaj liberan tempon, li signifis gravan apogon.
La morto forprenis lian korpon, tamen lia spritio restos vivanta en nia rememoro.
Saluton ĉe via tombo, nia kara tro frue mortinta kamarado! La estraro.

AFD. A'DAM XVI. „La fabriklaboristo."
Sekr.: Van Ostadestraat 384³.

Onze afdeling geeft hiermede kennis, dat na langdurig lijden overleed onze kameraad

J. ALLERS.

Langs deze weg betuigen wij onze innige deelneming. Het bestuur.

Onze tentoonstelling bracht ons 70 cursisten. Aan ons propagandamateriaal ontbreken verschillende groepsorganen. Mogen we van iedere groep, die een orgaan uitgeeft, één exemplaar ontvangen aan het adres: k-do W. Hoque, Azaleastraat 31, Amsterdam N.? In ruil sturen we een exemplaar van onze groepskrant.
De secr.-esse.

AFD. ARNHEM. „Fidu la estonton."
Secr.: v. Pallandstraat 8 a.

Nia propagando finiĝis. Ni disdonis 5000 flugfolietojn kaj kolportadis L.E.-on kaj broŝuron. En montra fenestro ni ekspoziciis la eldonojn de la federacio. En propaganda vespero Theo Thijssen parolis, la kanthoro kantis, diversaj gek-doj ludis teatraĵon. Apartan propagandon ni aranĝis inter la infanoj. Ĉi ĉio rezultigis 27 partoprenantojn por la komenca, kaj 54 por 2 infankursoj. La 20an ni rememoros la 50-jaran ekzistadon de Esperanto kun la aliaj grupoj en Arnhem. Rosseel, sekr.

AFD. BUSSUM. Secr.: Spijkerstraat 8.

En la ekspozicio ni enskribis 19 kursanojn por la komenca kaj 10 por la infana kursoj. Ni daŭrigu nian laboron.
H. R. Sibbing, sekr.

AFD. ENSCHEDE.
Secr.: Penninkstraat 14.

Elke Woensdagavond houden we vergadering en cursus. De nieuwe cursus op Donderdag wordt door 17 deelnemers bezocht. Onze tentoonstelling trok meer dan 100 bezoekers. In Oldenzaal konden we een cursus met 7 deelnemers oprichten. Zaterdag 18 Dcember, houden we de Zamenhofavond in het gebouwtje van de Goede Tempelieren, Kuipersdijk. Is ieder aanwezig? Kennissen en familieleden zijn welkom. De deelnemers aan het toneelstukje komen Dinsdagavonds in Nia Hejmo bijeen. Denkt men er aan, de conversatie te bezoeken? Er valt voor ieder wat te leren. De secr.

AFD. DELFT. „Nia idealo alta".
Sekr.: Rotterdamscheweg 230.

La viglan propagandon sekvis varba vespero, kiu havigis al la ni 78 partoprenontojn por 2 kursoj por plenkreskuloj kaj 1 por infanoj. Ni restu aktivaj kaj ĉiu vizitu la konversaciajn vesperojn.
A. H. Hexspoor.

AFD. DEN HAAG I.
Secr.: Hoefkade 88.

Door onze afd. werd een cursus georganiseerd voor het personeel der coöperatie „De Volharding" met 40 personeelleden als deelnemers. Het bestuur der coöperatie stelde belangloos een zaaltje beschikbaar en verleende, evenals de bedrijfsleiding, spontaan zijn medewerking. Welke coöperatie volgt?
L. P. Batist, 2e secr.

AFD. DEN HAAG III.

Sekr.: Zandvoortstraat 11.
La rezultato de la verda monato por nia sekcio estas kontentiga, kvankam ne plene. Ni enleterkestigis 5000 flugfoliojn. Dum pluraj vesperoj 5 gek-doj hejmvizitadis. Nia propaganda vespero estis vizitata de pli ol 200 personoj. Dum unu semajno ni ekspoziciis en „Nia Klubejo". La tuta rezultato estas: 3 elementaj kursoj, kun 30 gelernantoj; 2 infankursoj kun 58 infanoj.
Ankoraŭfoje mi instigas ĉiujn membrojn fidele viziti la daŭrigan kurson kaj la konversacian vesperon por progresintoj ĉiun lundon. Tuj kiam ni povos liberigi vesperon ni okazigos A-kurson.
D. Varkevisser, sekr.

AFD. DEN HAAG IX.

Sekr.: Drebbelstraat 306.
Ni okazigis ekspozicion kaj prop.vesperon, vizititan de proks. 150 personoj. Rezulto: 50 kursanoj. Fine de oktobro komenciĝis la daŭriga kurso kun 10 anoj. La 7an de novembro ni festos nian unujaran ekzistadon en la boato „Watergeus" ĉe Laakbrug.
Th. Panneman.

AFD. HENGELO (O.).

Sekr.: Oldenzaalsestraat 96.
La propagando rezultigis unu kurson kun 20 anoj kaj unu kun 8 fervojistoj. Tiuj kaj

Tentoonstelling afd. Terneuzen.

la daŭriga kursoj okazos en School G, Willemstraat, la komenca lunde, la daŭriga ĵaŭde. A. de Groot, sekr.

AFD. HILVERSUM.
Sekr.: Rigelstraat 24.

La rezultato de ekspozicio kaj prop.-vespero en Laren estas kurso, por kiu enskribigis sin 15 anoj. Ankaŭ en Hilversum sama nombro enskribigis sin. La aktiveco de niaj anoj lasas ankoraŭ ion por deziri. Estas ankoraŭ loko en nia kurso por progresintoj. Ni speciale atentigas, ke aliĝis nian grupon k-do Dreves Uitterdijk. Ni ĝojas havi tiun pioniron en nia mezo.
O. de Vries, sekr.

AFD. HUIZEN.
Sekr.: Driftweg 87, Huizen (N.H.)

Nia prop.festvespero bone sukcesis. K-do Waadenooyen donis provlecionon, niaj anoj kantis kaj ludis teatraĵon „De Proef". Nia kasisto transloĝiĝis. Nian dankon pro liaj laboroj. Dika Slootweg, sekr-ino.

AFD. LEEUWARDEN.
Secr.: Marnixstraat 19.

Onze tentoonstelling in ons eigen gebouwtje trok ruim 100 bezoekers. We verkochten 150 kranten en 100 brochures. Een bakfiets met fraai beschilderde doeken wekte onze stadgenoten op onze tentoonstelling te bezoeken. Resultaat: 40 cursisten. Voorts begonnen we een cursus voor diploma A met 10 en een voor B met 9 deelnemers.
Het Bestuur.

AFD. OUDE PEKELA.
Secr.: Binnenweg 23.
La propaganda vespero, en kiu k-do Israëls paroladis, kaj la ekspozicio havigis al ni kurson kun 10 anoj. En Nwe Pekela parolis k-do Toonstra, kiu sukcesis varbi 12 anojn por nia idealo.
J. W. Kraan, sekr.

AFD. SCHAGEN. „Kuraĝe Antaŭen."
Secr.: Nwe Laagzijde B 47.
Onze propaganda is een succes geworden, n.l. 60 cursisten! De vervolgcursus wordt door 15 leden bezocht. S. Kuiper, secr.

ZO JUIST VERSCHENEN:

Wat de A-candidaat van de Geschiedenis van Esperanto moet weten

door

W. F. KRUIT.

PRIJS . . . f 0.15

UITGAVE VAN DE LIBRO-SERVO FLE
Postbus 0.50. Amsterdam-O. Postgiro 111278.

AFD. TERNEUZEN. „Libereca Stelo".
Secr.: Bernardstraat 4.
Onze tentoonstelling leverde ons 2 beginnerscursussen op met 50 en 1 kindercursus met 30 deelnemers. Een goed succes dus. Onze propaganda in Sluiskil gaf ons een cursus met 10 deelnemers. R. Dooms, secr.

AFD. TILBURG.
Secr.: Waterhoefstraat 33.

Dank zij gratis propagandamateriaal, wat wij met een circulaire aan de verschillende organisaties in het verband der moderne arbeidersbeweging hebben gezonden, zijn we er in geslaagd een cursus met 14 deelnemers te organiseren. In het cursusgeld is een winterabonnement op L.E. inbegrepen. De cursus vindt plaats in een zaaltje van het „Volksgebouw" tegen gereduceerde prijs, door de coöperatie ter beschikking gesteld. Zo mogelijk komt er een vervolgcursus met „Post la Kurso".
S. A. Mozes, secr.

AFD. WESTZAAN. „Zamenhof."
Sekr. Weiver G 4.

K-dino Croese el A'dam gvidos ĉiun mardon alterne daŭrigan kurson kaj konversacion. Ĉiu membro partoprenu. La adreso de la sekr-ino estas nun: M. S. de Vries-Rem, Weiver G 4. La sekr-ino.

AFD. WINSCHOTEN. „La Estonto".
Secr.: Meidoornlaan 10.

Onze goedgeslaagde tentoonstelling, raambiljetten bij bijna al onze leden, 1000 strooibiljetten, gaven ons 62 cursisten in 2 cursussen plus een cursus bij het 7de leerjaar met 29 deelnemers. In Finsterwolde 50 bezoekers op de tentoonstelling; 7 cursisten. Te Beerta, na een rede van k-do Israëls, 28 cursisten, terwijl wij gratis kunnen beschikken over het „Buurthuis", welks bestuur alle medewerking verleende, waarvoor onze dank. Voor de kindercursus wordt „Nia Mondo" gebruikt. Geroyeerd wegens contr.schuld: G. Speer, Garst 118.
B. Wijma, secr.

AFD. WORMERVEER.
Sekr. Noordeinde 64.

La laborprogramo nov.-dec. estas fiksita. Ĉiusemajne ni lernos 25 vortojn renkontitajn en paroladoj. Ni havas 17 anojn por la komenca kaj 6 por la daŭriga kursoj. Atentu la adreson de la sekr-ino!
L. Bruin-Bas, sekr.

AFD. ZAANDAM.
Sekr.: Pr. Hendrikstraat 39 b.

Niaj komencaj kursoj iras kontentige. Nian ekzamenan kurson vizitas 10 geanoj. Por la daŭriga kurso ni uzas „Post la kurso"-n. La anoj diligente vizitu niajn konversaciojn en la lernejo je Hoogendijk ĉiuĵaŭde!
La estraro.

AFD. ZUTFEN.
Sekr.: Hoogestraatje 89.

En nia jarkunveno la estraro ŝanĝiĝis. La sekr. estas nun k-do J. Bronkhorst. Pro la 50-jara ekzistado de Esperanto ni organizos specialan Zamenhof-vesperon. Ni havas 28 kursanojn. Nia kerno kreskas.
J. Bronkhorst.

AFD. ZWANENBURG EN OMSTREKEN.
Sekr.: Berkenlaan 16, Halfweg (N.H.)
Malgraŭ nia intensa propagando, ni ne tre sukcesis. 10 kursanoj sin anoncis por la komenca kaj 7 por la infankurso. Ni tamen seninterrompe daŭrigos la propagandadon.
J. Hoving Jr., sekr.

AFD. ZWOLLE.
Sekr.: St. Jozefstraat 4.
Post la propagando ni sukcesis ankaŭ kurson por 25 infanoj. Ni uzas „Nia Mondo"n. Ni deziras al ĝi multan sukceson.
J. Lievestro, sekr.